

STUDIEHÅNDBOK

Krigsskolen

2011–2012

Bachelor i militære studier
– ledelse og landmakt

treårig utdanning

Hilsen fra skolesjefen

Velkommen som kadett ved Krigsskolen!

Krigsskolen er en militær høyskole og Hans Majestet Kongens livavdeling. Krigsskolen er mer enn 260 år gammel og landets eldste høyskole. Høyskolen utdanner yrkesoffiserer til Hæren og har fostret mange fremragende ledere. Krigsskolen er selve fundamentet i profesjonsutdanningen i Hæren, og vi har fått en stor oppgave av samfunnet – trygge nasjonens eksistens med militære virkemidler.

Krigsskolen skal utvikle offiserer med kunnskaper, holdninger og ferdigheter, som er i stand til å trene opp, planlegge og lede militære operasjoner på kompaninivå innenfor rammen av en brigade. Operasjonene kan gjennomføres nasjonalt eller internasjonalt i en nasjonal eller en multinasjonal ramme.

Vår profesjon bygger på årtusener med praktisk erfaring i krigskunst og et solid militærteoretisk fundament. På Krigsskolen utvikler vi ledere som identifiserer seg med oppdraget, hverandre og et felles verdigrunnlag. Vi trenes i å vise respekt, ansvar og mot. Legitim maktanvendelse på nasjonens vegne er vår profesjons hovedoppgave. Derfor bruker vi mye tid på å forstå krigens natur. Offiserskorpsets kompetanse er på grunn av krigens kompleksitet omfattende. Utanningen har elementer fra sosiologi, statsvitenskap, økonomi og forvaltning, teknikk, historie og språk. I vår globaliserte verden er språklige ferdigheter og kulturforståelse dessuten en forutsetning for å kunne kommunisere og operere effektivt. Men først og fremst kommer selvsagt kunnskaper og ferdigheter knyttet til den direkte anvendelsen av militær makt nasjonalt og internasjonalt, i spennet mellom kampoperasjoner og støtte til humanitær innsats.

Kampen om informasjonen og definisjonen av situasjonen er kanskje den mest avgjørende faktor for å lykkes. Et felt vi som offiserer må lære å forholde oss aktivt til dersom vi skal lykkes i våre oppdrag, både nasjonalt og internasjonalt.

Utdanningen ved skolen er både praktisk og teoretisk innrettet, og det stilles høye krav både til teori- og praksisfeltet. Vi er aktive og undersøkende til hvorfor og hvordan kunnskap oppstår, formidles og ikke minst videreutvikles. Kompetanse er et begrep som inneholder tre dimensjoner: kunnskaper, ferdigheter og holdninger. Vi skal sammen utvikle deg innenfor disse tre dimensjonene. Det betyr at all aktivitet ikke bare kan eller bør drives innenfor det vi i samfunnet kaller normal arbeidstid. På Krigsskolen forventer vi at den enkelte kadett benytter både tildelt tid og egen tid på nødvendige forberedelser. Kravene vi stiller, er strenge, men i høy grad rimelige sett i forhold til vår samfunnsmessige oppgave.

Hæren består først og fremst av mennesker, ikke maskiner. I Hæren er vi alle soldater. På Krigsskolen er vi sikre på at den enkelte soldat er betydningsfull, og at god ledelse er avgjørende for fremragende resultater. Derfor legger vi mye vekt på utdanning og trening i lederskap. Du skal trenes til å løse oppdrag uten at det går ut over uskyldige, uten at vi gjør utilsiktet skade, uten at vi svikter tilliten til oss fra våre oppdragsgivere, uten at vi svikter tilliten fra samfunnet rundt oss hjemme og ute, og sist, men ikke minst, uten at vi som sjefer svikter alle dem som betrakter sjefen som en

sikkerhetsgaranti for at det skal gå deres kjære vel. Dette skal du mestre i situasjoner der du frykter for eget og kameraters liv samtidig. Du må være soldat og offiser.

Som offiser må du ha en fysikk som tåler både fysiske og mentale påkjenninger. Fysisk styrke gir mental trygghet som du trenger når du skal reise deg og ta kommando. Krigsskolens krav til den enkeltes fysikk krever trening. Den enkelte er selv ansvarlig for å avsette nok tid til trening for å nå disse målene.

Verdiene er våre fyrlykter. De sørger for trygg navigasjon i en vanskelig led. Jo sterkere vi trekker dem frem i trening og utdanning, desto sterkere vil de lyse for oss når vi i kampens hete blendes av krigens grusomme realiteter. Ansvarsglede, sunn dømmekraft og faglig dyktighet er lederegenskaper av beste merke. Menneskerettigheter, likeverd, ytringsfrihet, nasjonal frihet og selvråderett slik de er videreført i internasjonale avtaler om menneskerettigheter og folkerett, er vi satt til å forsvare. Dette kommer til uttrykk gjennom våre kjerneverdier respekt, ansvar og mot. Disse verdiene er også krav til de holdninger og handlinger som skal kjennetegne Hærens soldater. Dersom vi forventer tillit og anerkjennelse fra samfunnet vi henter kraften vår fra, må vi etterleve de verdier samfunnet vårt hviler på. Skal slike verdier, kunnskaper og holdninger komme til uttrykk i krig, må de gjøres til våre egne fra vi starter soldatopplæringen og tvers igjennom utdanningssystemet vårt. Disiplin er selve limet i det militære systemet og bærebjelken for systemets effektivitet. Vi må kunne stole på at lovlig gitte ordrer blir utført på tross av fare eller andre anstrengelser. Derfor er ikke Krigsskolen helt som andre høyskoler, vi forventer mer. Du jobber ikke som offiser – du er offiser!

Vi på Krigsskolen vil gjøre det vi kan for å gjøre din offisersutvikling her ved skolen så komplett og god som mulig. Men dette er en oppgave vi må løse sammen dersom vi skal nå våre mål. Jeg ber deg derfor gripe denne unike muligheten til personlig og faglig utvikling. Bruk tid på og dyrk fellesskapet på skolen og i kullet. Vær aktiv i undervisningen, i Kadettsamfundet og støtt opp om de ulike aktivitetene i og utenfor normal tjenestetid. Vis mot, gjør ditt beste og gi av deg selv. Du vil da oppleve tiden ved Krigsskolen som en av de beste læreopplevelser i ditt liv og en livslang kilde til kunnskap, inspirasjon og vennskap.

Velkommen og lykke til!

Arne Opperud
oberst
skolesjef

Velkommen til studier ved Krigsskolen

Profesjonell kunnskap er utøverkunnskap. Det betyr at du som fremtidig offiser skal *utøve* militær kunnskap. At du tilegner deg teoretisk kunnskap, kan nok gjøre deg til en militær fagekspert, men ikke til profesjonsutøver. En av studentene fra universitetet i Oslo som gjennomførte sin masteroppgave, sa det slik etter å ha studert oss en tid: "Å begynne på offisersutdanningen ved Krigsskolen innebærer å lære seg de kunnskaper og ferdigheter som presenteres i løpet av utdanningsforløpet. Å skulle *bli* en offiser, derimot, innebærer å identifisere seg med den militære profesjon." På Krigsskolen er vi derfor opptatt av å gi deg kunnskap, men også evne og vilje til å møte profesjonens krav og utfordringer. I denne studiehåndboken presenteres du for rammen rundt den læring og de aktiviteter vi har planlagt for deg de neste tre årene.

For oss er det et viktig pedagogisk poeng at du skal kunne se og oppleve sammen-hengen mellom det du lærer her på skolen, og det som formidles og diskuteres som profesjonens oppgaver og utfordringer. Vi vil at du gjennom de kommende tre år i størst mulig grad skal kunne besvare dine egne spørsmål om hvorfor du lærer det du gjør, og hvorfor du er med på det du må delta i. Samtidig ønsker vi at du skal se ut over de konkrete tjenesteutfordringer du vil stå overfor den dagen du uteksamineres fra Krigsskolen. Du hører fremtidens hær til, og du bør se det du lærer og erfarer også i et slikt perspektiv. Vi på Krigsskolen kan mye om hvordan Hæren er og har vært, og gjør oss systematisk tanker om hvordan den bør bli, men hva den blir til, blir du med på å bestemme.

Jeg sier bevisst at det er en utdanning som du skal *være med på*, og som du ikke bare skal *følge*. Ditt og dine medkadetters læringsutbytte er helt avhengig av at du er aktiv. Aktiv i læring og videreutvikling trenger du å være i hele din yrkeskarriere, også etter Krigsskolen, dersom du skal lykkes som offiser. Bachelorstudiet er altså en grunnutdanning som skal gi deg fagkunnskaper, ferdigheter og holdninger som du trenger som offiser i dagsaktuell tjeneste, men utdanningen skal også gi deg en lærings- og endringskompetanse som gjør deg i stand til å videreutvikle din karriere. Studiene ved Krigsskolen vil derfor kunne presentere deg for teorier om hva en general burde gjøre. Synes du vi kunne vente med det til du ble general, kan vi bare svare at da vil det ganske sikkert være for sent for deg.

Krigsskolens bachelor i militære studier tilbyr deg en personlig og profesjonell utvikling som vil gi deg et bredt spekter av kunnskaper, men også egenskaper som vurderes viktig for en militær leder. Konkret betyr det at vi vil legge stor vekt på din karakterdanning og identitetsutforming i tillegg til din læring i mer snever forstand.

Gjennom varierte former for oppgaver, innleveringer og øvelser får du selv et vesentlig ansvar for å utnytte muligheten til egen læring. Du kan danne deg et bilde av hva Krigsskolen forventer av deg, og hvor du står i forhold til disse forventningene. Det er Krigsskolens ansvar å skape forutsetninger for at du skal kunne yte, men det er ditt ansvar å finne ut hvor du står og ta grep for å kunne yte i tråd med skolens krav.

At du nå er tatt opp som kadett ved Krigsskolen, betyr at vi har tro på at du gjennom innsats og motivasjon vil kunne greie å fullføre en bachelorutdanning i militære studier og utvikle deg til en dyktig offiser. Det må bli vårt felles målbilde. Lykke til med tre spennende og utfordrende år ved Krigsskolen!

Reidar Skaug
dekanus

En hilsen til de nye kadettene

fra Bengt André Heiskel, tidligere kadett på KS

God dag kadetter!

Først og fremst vil jeg gratulere dere med å ha blitt tatt opp til Hærens krigsskole. Dere er et nytt kull med kadetter som er i ferd med å starte på en treårig bachelorutdanning. Det dere har startet på nå, er ikke en vanlig utdanning ved et hvilket som helst universitet eller høyskole. Dere har startet på en militær profesjonsutdanning. Dere er selektert ut fra en relativt stor søkermasse. Hvorfor har dere gjennomgått denne seleksjonen? Jo fordi hverdagen som kadetter og kommende offiserer i Hæren stiller store krav til ferdigheter, kunnskaper og holdninger. Dere vil bli prøvd både i teoretiske og praktiske ferdigheter for å forberede dere på hverdagen som offiserer ute i bruket. Seleksjonen skal sørge for å ta høyde for nettopp dette. De beste av de beste får tilbud om skoleplass.

Hva kan dere forvente av hverdagen på Krigsskolen? Det er i hovedsak tre områder jeg vil trekke frem fra tiden min på Krigsskolen: egenutvikling, variert innhold og kameratskap.

Det første først: muligheten til egenutvikling. I motsetning til hva som er normalt ute ved avdeling, er Krigsskolen til for deg som kadett. Krigsskolens primære målsetting er å utdanne meget gode offiserer til Hæren. For å oppnå dette legges det til rette for at hver og en av dere får muligheten til å utvikle dere gjennom de forskjellige fagfelt som Krigsskolen utdanner innenfor. De som fysisk gjør dette, er Krigsskolens instruktører som holder et utrolig høyt nivå. Min erfaring er at de er motiverte og alltid stiller opp for nysgjerrige kadetter. Kravene de stiller, er todelt. For det første forventes det at du kommer forberedt, og for det andre må du vise initiativ. På Krigsskolen er det lov å feile. Et tips her er at dere i kullet allerede fra dag én etablerer en kultur hvor man hjelper hverandre frem, fremfor å holde tilbake de som tør å prøve. For å utvikle dere vil dere bli satt på prøve i forskjellige sammenhenger. Noen av dere vil mestre best når dere får ta dypdykk i teoriene til Clausewitz, Kant og andre teoretikere, mens andre har sin styrke når matsuget og søvnen presser på under stridskurset. Lykke til der, det er bare å peise på!:-)

Det andre jeg vil trekke frem, er den varierte hverdagen på Krigsskolen. I de årene dere har fremfor dere, vil dere være med på aktiviteter som de færreste får muligheten til å oppleve. Det er et vidt spekter som innebefatter alt fra takt- og tonekurs til stridskurs. Dere skal på fjellmarsj over Hardangervidda, fallskjermkurs, fjellkurs sommer og vinter, kadettball og mer. Alt dette er med på å gjøre Krigsskolen til den spesielle skolen den er. Selv om det kun er kort tid siden jeg var ferdig på Krigsskolen, så er det allerede noe nostalgisk og spesielt over de minnene jeg har fra Linderud. Det vil dessverre også være dager man helst vil glemme. For meg er det de dagene da tidsfristene nærmet seg, og innleveringsoppgavene for lengst burde vært unnagjort, tiden før eksamener da sol og strand måtte vike til fordel for studiene. Men det er disse dagene som er med på å gjøre meg stolt over å ha gjennomført Krigsskolen. Å minne om gode studievaner er nesten blitt en floskel, men jeg må likevel få det med. Bruk seminartiden godt! Gjør dere det, vil dere få bedre tid til de

sosiale aktivitetene som er en stor del av Krigsskolen. Det bringer meg over på det tredje og siste jeg ville si noe om, kameratskapet!

Alle dere har vært igjennom befalsskolen på en eller annen måte. Enten for flere år siden eller på Elverum som første året på KS gjennomgående. Jeg vil tro dere opplevde en eller annen form for kameratskap gjennom felles mestring og feiling. Krigsskolen tar dette til et nytt nivå! Dere skal nå tilbringe tre år av deres liv sammen i en sosial kvern. Dere vil hate på stridskurs, være livredd på rampen i Herculesen og dere vil sitte i kollokviegrupper og diskutere fag så fillene fyker. Dette vil dere gjøre SAMMEN og legger grunnlaget for et nettverk dere kan benytte dere av i mange år siden. Kadettsamfundet må trekkes frem i denne sammenhengen. Gjennom felles fester og aktiviteter, enten idrettslig gjennom ILKS eller andre sosiale sammenkomster møter man hverandre på en mer uformell arena. Helgene legger gjerne føringer for samtaleemnene i Håkons. Samtalene kan, enten det er snakk om møter med det motsatte kjønn eller skryt av å ha slått de andre krigsskolene på idrettsarenaen, settes under posten "å lære hverandre å kjenne".

Til slutt vil jeg komme med et par formanende ord. Krigsskolen har i mange år utdannet offiserer med gode lederferdigheter. Derigjennom har den fått et godt renommé og blitt en anerkjent utdanningsinstitusjon. Et renommé lever ikke bare på ryktet, det krever at de som kommer ut, faktisk leverer. Bruk tiden godt på Krigsskolen slik at dere legger et godt grunnlag for hverdagen som vil møte dere etter endt utdanning. På den måten vil dere best videreføre arven etter alle tidligere kadetter, og krigsskoleringen vil også i fremtiden være et kvalitetssymbol.

Lykke til og stå på!

Med vennlig hilsen

Bengt-Andre Heiskel
troppssjef
EKKP/Ebn

Innhold

Innhold.....	7
Innledning – generell informasjon	8
Studiehåndboken	8
Studieopplegg	8
Forstudiepakke	8
Grunnlaget for studiet	9
Offisersutvikling – “militært forhold”	9
Mål og faglig innhold	11
Dimensjonerende målbilde for utdanningen.....	11
Semesteroppbygging.....	11
Faglig innhold: emner og delemner	12
Oversikt over emner, delemner og antall studiepoeng	14
Semesteroversikt	14
Første studieår: profesjonsgrunnlag.....	15
Semester 3: konvensjonell krigføring	19
Semester 4: fredsstøtteoperasjoner og opprørsbekjempning	22
Semester 5: individuell faglig fordypning	24
Semester 6: planlegging og ledelse av militære operasjoner	28
Emnebeskrivelser	30
Emne: landmakt	30
Emne: militærteknologi	37
Emne: militært lederskap	39
Emne: etikk og jus	46
Emne: strategi.....	50
Emne: engelsk.....	52
Emne: interkulturell kommunikasjon.....	54
Emne: fysisk fostring (fyfo)	55
Emne: metode	59
Bacheloroppgave.....	61
Emne: stabstjeneste	63
Vedlegg	65
Eksamener, arbeidskrav og obligatoriske aktiviteter.....	65
Studieopplegg for bachelor i militære studier.....	70
Kvalitetssikring/kvalitetsstyring	73
FoU	73
Praktiske opplysninger	76
Studiemiljøet, studentaktiviteter og -organisasjoner.....	81
Grunnlagsdokumenter	83
Adresser	84

Innledning – generell informasjon

Studiehåndboken

Studiehåndboken er et oppslagsverk for alle som har med den militære grunnutdanningen på Krigsskolen (KS) å gjøre.

Fagplanen er studiehåndbokens beskrivelse av studiet med dets organisering i semestre og emner – eventuelt med delemner – med eksamener og aktiviteter som inngår i studiet. Fagplanen omfatter også pensumlistene som blir gitt ut separat ved begynnelsen av hvert semester.

Så kommer eksamensoversikt, oversikt over arbeidskrav og skjematisk oversikt over de profesjonsrettede aktivitetene i studiet.

Deretter følger et kapittel med praktiske opplysninger om bl.a. Krigsskolens organisasjon, opptak og eksamensbestemmelser. Kadettene har plikt til å orientere seg om regelverk og bestemmelser som gjelder, også ut over det som er tatt med i studiehåndboken.

Boken gjelder for alle tre kullene i den treårige grunnleggende offisersutdanningen i studieåret 2011–2012.

Krigsskolen ber kadettene ta vare på alle de tre studiehåndbøkene og samtlige pensumlister som beskriver samlet fagplan for eget kull. Dette kan være nyttig f.eks. i forbindelse med videreutdanning eller som nærmere dokumentasjon ved jobbsøking.

Studieopplegg

Undervisningen på Krigsskolens treårige operative offisersutdanning er hovedsakelig organisert i semestre. Første studieår gir et faglig grunnlag for studiet videre. Deretter følger fire tverrfaglig definerte semestre.

Semestergjennomføringen sammen med pensum for emnene gir kadettene en presentasjon av og innsikt i de kunnskaper, ferdigheter og holdninger som emnene representerer, og som skal gi kadettene læringsutbytte.

Studiet omfatter det kadettene har gjennomgått både i organisert undervisning, i selvstudier og i praksis.

Forstudiepakke

Nye kadetter som skal møte på Krigsskolen i august, får tilsendt en forstudiepakke i løpet av sommeren. Den inneholder materiell som forutsettes lest før kadettene møter på KS.

Grunnlaget for studiet

Krigsskolen ble delvis underlagt universitets- og høyskoleloven i juni 2003 og fikk med det rett til å tildele høyskolegrader, først og fremst bachelorgrad. Retten er hjemlet i Kunnskapsdepartementets forskrift om grader og yrkesutdanninger, beskyttet tittel og normert studietid ved universiteter og høyskoler av 16. desember 2005, § 41.

Rammeplan for en helhetlig treårig krigsskoleutdanning som gir bachelorgrad, av mars 2005, ligger til grunn for fagplanen for studiet. Utdanningen hadde sitt første studieår i 2005–2006.

Utdanningen på bachelorgradsnivå skal primært være en profesjonsutdanning tilpasset forsvarsgrenenes behov. Den skal også gi grunnlag for videre karriere og utdanning i Forsvaret.

Et avgjørende mål er at Krigsskolens utdanning skal være et godt grunnlag for å ta mastergrad i militære studier på Forsvarets høgskole.

Den grunnleggende offisersutdanningen på Krigsskolen gir også kompetanse på fagområder som inngår i sivile studier. Kandidater med bachelorgrad fra KS kan derfor søke seg til sivile utdanningsinstitusjoner som et alternativ for å ta videreutdanning og ev. mastergrad. Videreutdanningen kan være innenfor fag som for eksempel idrettsfag, historie, statsvitenskap, kulturstudier, ledelsesfag og logistikk.

Offisersutvikling – ”militært forhold”

Krigsskolens grunnleggende offisersutdanning er en profesjonsrettet utdanning. Det betyr at offisersutvikling er en gjennomgående dimensjon i all læring og utvikling på Krigsskolen.

Offisersutvikling er prioritert gjennom hele utdanningen og er integrert i alle emner og praktiske øvelser og aktiviteter som inngår i studiet. Offisersutviklingen er nærmere beskrevet i ”Program for lederutvikling” (PLU) fra 2009¹.

Kadettene læring og utvikling innenfor ledelse er langt bredere enn det som ved første øyekast gjenspeiles i listen av emner og delemner. Emnene i studiet er etablert ut fra profesjonens kunnskaps- og ferdighetsbehov, og all læring og utvikling gjelder også kadettene utvikling som offiser og leder.

Offisersutvikling ved Krigsskolen skal omfatte all målrettet og planlagt aktivitet som kan utvikle kadettene evne til å utøve sin profesjon på en god og relevant måte. Offisersutviklingen omfatter tiltak langs tre akser

- i) teori
- ii) praksis
- iii) personlig utvikling

Teoriaksen omfatter all den teoretiske kunnskap kadettene må tilegne seg for å kunne handle på en best mulig måte. Praksisaksen omfatter den store betydningen skolen legger på praktiske aktiviteter og betydningen av at kadettene gjennom

¹ Krigsskolen (2009). *Lederutvikling i Hæren*. Oslo: Krigsskolen. Del 2.

utdanningen skal kunne omsette teori i praktisk profesjonsrelevant handling. Den personlige utviklingen er avgjørende for at offiseren og lederen skal fremstå troverdig, helhetlig, og med gode holdninger. Parallell vektlegging av de tre dimensjonene skal gi en helhetlig utvikling av kadettene. Lærings- og utviklingsaktivitetene er komplekse og omfatter øvelser, undervisning, oppgaveløsning, selvstudier, lederutviklingsamlinger, veiledning, undervisning og evalueringer.

Lederutviklingsamlinger (LU-samlinger) inngår som en viktig dimensjon i program for lederutvikling (PLU). Kadettavdelingen og fagseksjonen (SL) har sammen ansvaret for å gjennomføre LU-samlingene. Det er en klar kobling mellom lederskapsfaget og LU-samlingene, og temaer som foreleses og diskuteres i timene, blir fulgt opp på samlingene.

Kadettavdelingen har det daglige ansvaret for personlig oppfølging av kadettene utvikling som offiserer og har et primært veilederansvar for hver enkelt kadett. Dette ansvaret fritar imidlertid ikke kadettene for selv å ha hovedansvaret for sin egen utvikling som offiser og for aktivt å søke råd og støtte i prosessen.

Avdelingsforstandere, instruktører, faglærere og medkadetter evaluerer kontinuerlig offisersutviklingen for hver av kadettene. Krigsskolen benytter "militært forhold" (MF) som et uttrykk for kadettene skikkethet som offiser. På bakgrunn av den kontinuerlige evalueringen og observasjoner av hver enkelt kadett får kadettene skriftlige tilbakemeldinger i MF. Avsluttende vurdering i MF gis med gradert skala med fem trinn fra A til E for bestått og F for ikke bestått. Militært forhold følger også av tjenesteuttalelsen, slik at helhetsinntrykk under norm medfører ikke bestått MF.

Kadetter som ikke tilfredsstillt kravene underveis i studiet, får muntlig og deretter skriftlig advarsel iht. TFF kl 4 og blir frabeordret dersom de ikke tilfredsstillt kravene.

Mål og faglig innhold

Dimensjonerende målbilde for utdanningen

Krigsskolen skal utvikle offiserer med kunnskaper, holdninger og ferdigheter, som er i stand til å trene opp, planlegge og lede offensive og defensive militære operasjoner på kompaninivå innenfor rammen av en brigade. Operasjonene kan gjennomføres nasjonalt eller internasjonalt i en nasjonal eller en multinasjonal ramme.

Semesteroppbygging

Det treårige studieprogrammet er organisert som en rekke profesjonsrettede semestre.

1. studieår (semester 1 og 2) har betegnelsen profesjonsgrunnlag.

Etter det første studieåret er semestrene tilrettelagt med tverrfaglige temaer fra den militære profesjonen. Emnene som inngår, og aktivitetene som gjennomføres, støtter opp om temaene. Hvert enkelt semester – så vel som hele serien av semestre – skal direkte og gjennom faglige synergier sikre studiets mål.

Teori og praksis veksler på gjennom semestrene. Målene for semestrene avgjør hvilke aktiviteter kadettene gjennomfører i semesteret. Med Krigsskolens særpreg hvor kadettene i skolesituasjon kan få erfare og utfordre det teoretiske grunnlaget, kan ikke læringen bare knyttes til et enkelt emne, men til den kombinerte, tverrfaglige effekten som Krigsskolen vektlegger gjennom semestrene.

Emnene fysisk fostring og engelsk gjennomføres som "gjennomgående" emner – uavhengig av semesterinndelingen.

Oversiktsplansjen på side 14 viser semesterorganiseringen gjennom det treårige studiet.

Tid i hvert semester

- Semester 1: fra 8. august 2011 til 13. januar 2012, totalt 22 uker til utdanning
- Semester 2: fra 16. januar 2012 til 22. juni 2012 totalt 23 uker til utdanning
- Semester 3: fra 25. juli 2011 til 13. januar 2012 totalt 24 uker til utdanning
- Semester 4: fra 16. januar 2012 til 22. juni 2012 totalt 23 uker til utdanning
- Semester 5: fra 25. juli 2011 til 22. desember 2011 har 22 uker til utdanning
- Semester 6: fra 3. januar 2012 til 22. juni 2012 har 25 uker til utdanning

Seminartid er tid avsatt til arbeid med studiene. Tiden inngår i undervisningstiden som er fordelt på emner. 2. økt hver torsdag inngår vanligvis i seminartiden, men er ikke koblet til emner.

Faglig innhold: emner og delemner

Utdanningen bygger faglig på emner, ev. med delemner, slik oversikten under viser. Emnene er innrettet slik at summen av de enkelte emners utdanningsmål bygger opp om det dimensjonerende målbildet for utdanningen. Emnene er nærmere beskrevet fra side 30.

Landmakt: Sentralt i studiet er emnet landmakt. Sammen med strategiemnet og militært lederskap skal landmakt gi kadettene en grunnleggende forståelse av krigens natur og innsikt i hva moderne landkrig og operasjoner i ulike konfliktspektre preges av. Emnet består av delemnene taktikk og operasjoner og skyte- og våpentjeneste som til sammen skal gi kunnskap om anvendelse av landmakt. Målet er å sette kadettene i stand til å lede operasjoner i spekteret fra høyintensitetsoperasjoner til fredsstøtteoperasjoner og opprørsbekjempning. Operasjonene spenner fra arktisk klima til urbane strøk under tropeforhold, og mot motstandere som utgjør alt fra en teknologisk likeverdig fiende til asymmetriske trusler i vid forstand. Taktikk og operasjoner gjennomføres som studier og oppgaver i generell bruk av landstyrker og i spesifikke operasjoner med norske avdelinger. Emnet behandler også landoperasjoner i en fellesoperativ ramme som grunnlag for en helhetsforståelse.

Militærteknologi: Emnet *militærteknologi* beskriver viktige teknologiske begrensninger og muligheter for bruk av landmakt, og dette emnet belyser primært hvilken operativ innvirkning teknologiske systemer har på mulighetene til å drive landstrid.

Militært lederskap: Emnet gir kadettene solid grunnleggende forståelse av generell ledelsesteori før man gjennom undervisning og øvelser knytter teori og praksis sammen i ledelse av militære operasjoner. Emnet militært lederskap beskriver og belyser forskjellige aspekter ved ledelse i den militære profesjonens praksis. Kadettene vil gjennom studiet forstå hvordan militært lederskap må tilpasses den aktuelle konteksten, og hvordan konteksten slik påvirker den enkelte leders oppgaver og adferd. Kadettenes egen lederutvikling står sentralt i emnet, og egen lederutvikling må ses i nær sammenheng med utviklingen som er beskrevet tidligere (PLU 2009). Emnet militært lederskap omfatter delemner som tar for seg ulike aspekter ved ledelsesutøvelse.

Etikk og jus: Offiserer blir ofte stilt overfor etiske dilemmaer som krever umiddelbar handling. Emnet *etikk og jus* skal gi nødvendige kunnskaper på det juridiske området. Emnet har delemnene militæretikk og militær rett som sammen bidrar til å belyse aktuelle etiske og juridiske problemstillinger og gir kadettene grunnlag for egen refleksjon, bevissthet og utvikling.

Emnene strategi, engelsk og interkulturell kommunikasjon står sentralt i Krigsskolens utdanning. Målet med disse tre emnene er å skape forståelse for rammen rundt de militære operasjoner og legge grunnlaget for internasjonalt orienterte offiserer med solide språkkunnskaper og forståelse av internasjonale forhold. De utdannede offiserene skal kunne samvirke effektivt i en flernasjonal ramme i og utenfor Norge.

Strategi skal spesielt bidra til økt forståelse av historisk og politisk utvikling og situasjon som rammen for krigføring, og gjennom eksempler blir det demonstrert ulike mekanismer som har utløst væpnede konflikter.

Engelsk og interkulturell kommunikasjon skal gi kadettene både språkferdigheter og kunnskaper om betydningen av interkulturelle forhold i en militær kontekst.

Fysisk fostring: I den militære profesjon er det en forutsetning at offiserene har en tilfredsstillende fysisk yteevne. Landmaktens egenart krever at offiserene i tillegg til å klare seg selv i et meget krevende stridsmiljø også skal ha overskudd til å lede andre i dette miljøet. *Fysisk fostring* (fyfo) skal bidra til økt fysisk kapasitet hos den enkelte kadett og skal gi kadettene kompetanse til selv å utdanne og trene sine fremtidige soldater.

Metode: Metodefaget skal gi kadettene økt evne til å bruke forskjellige metodiske verktøyer som utgangspunkt for egen kunnskapsproduksjon, operasjonell planlegging og som bakgrunn for kritisk analyse av tekster, utsagn og tilnærminger til kunnskap. Emnet metode skal også sette kadettene i stand til å kvalitetssikre sin egen kunnskap og de skal kunne bidra med ny kunnskap til Hæren gjennom arbeidet med bacheloroppgaven. Metode er derfor integrert gjennom hele studiets varighet.

Bacheloroppgave: Kadettene blir i løpet av de to første årene trent i å arbeide selvstendig. Med bacheloroppgaven skal kadettene vise sine evner til å systematisere, analysere og presentere en faglig problemstilling eller tema. Med oppgaven skal kadettene vise at de forstår grunnleggende vitenskapsteoretiske og metodiske prinsipper, og de skal bidra til å utvikle kunnskap som er relevant for offisersprofesjonen.

Stabstjeneste: Den militære organisasjonen har egne stabsprosedyrer både i operasjoner og i vanlig drift, og offiserer må i flere sammenhenger kunne gjennomføre stabsmessig organisering og ta forvaltningsansvar. *Stabstjeneste* er derfor et eget emne.

Oversikt over emner og delemner

Emne	Delemner	Studiepoeng
Landmakt	taktikk og operasjoner	46
	skyte- og våpentjeneste	
Militærteknologi		10
Militært lederskap	direkte lederskap	23
	utdanningsledelse	
	lederutviklingsprinsipper	
	organisasjonsforståelse	
Etikk og jus	militæretikk	7
	militær rett	
Strategi		19
Engelsk		15
Interkulturell kommunikasjon		5
Fysisk fostring		15
Metode		15
Bacheloroppgave		15
Stabstjeneste		10
Sum		180

Semesteroversikt

1. studieår 45 uker	semester 3 24 uker	semester 4 23 uker	semester 5 22 uker	semester 6 25 uker
Profesjonsgrunnlag 45 uker	Konvensjonell krigføring 24 uker	Fredsstøtteoperasjoner og opprørsbekjempning 23 uker	Individuell faglig fordypning 22 uker	Planlegging og ledelse av militære operasjoner 18 uker Fagkurs 6 uker Avslutning 1 uke

Første studieår: profesjonsgrunnlag

Ca 45 uker, 60 studiepoeng

Det første studieåret gir kadettene et faglig og praktisk grunnlag for videre studier. Kadettene skal utvikle kunnskaper, ferdigheter og holdninger som grunnlag for utvidet tverrfaglig arbeid senere i studiet. Samtidig skal kadettene legge grunnlaget for personlig utvikling i lederrollen. Første året skiller seg ut fra resten av studiene ved at vi ser hele dette studieåret i en sammenheng.

Studiet begynner med en innføringsperiode som inneholder en administrativ del og deretter en grunnlagsperiode i landmakt med stridsteknikk og våpentjeneste. I tillegg gjennomføres en innledende lederutviklingssamling der kadettene skal bli kjent med KS' lederutviklingskonsept og med sine medkadetter.

Grunnlagsåret inneholder en innføring i metode, spesielt grunnleggende kunnskaper om militær metode og forutsetninger for god studieteknikk. Kadettene skal ha en metodisk tilnærming til kunnskap for å kunne studere effektivt og skrive oppgaver i forskjellige emner.

Studieåret gir kadettene et faglig grunnlag i landmakt for enheter opp til kompani. Det gir kunnskap og ferdigheter innenfor vintertjeneste, grunnleggende kunnskap i ledelse og lederutvikling der kadettene bl.a. øker sin mestringsevne, og det gir innsikt i juridisk metode og internasjonal rett med vekt på krigens folkerett.

Veileder 1-kurs gjennomføres på slutten av høstsemesteret. Det gir kadettene flere verktøy og metoder som de skal bruke i egen lederutvikling på Krigsskolen.

Perioden gir en innføring i begrepene mestringsevne, usikkerhet, dømmekraft og situasjonsbevissthet og gir kunnskaper om hva som skjer mentalt og fysisk med en selv og andre i ulike situasjoner og under vanskelige forhold.

Innhold:

- 1 uke forstudiepakke
- 1½ uke innføring og administrasjon
- øvelser/kurs
 - grunnlag, 3½ uke
 - infanteristrid I, 4 dager
 - tyngre våpen, 4 dager
 - vinterøvelse med bl.a. fjellkurs vinter, skyteøvelse, stridsøvelse og skimarsj, 4 uker
 - stridskurs, 2 uker
 - verdiseminar, 1 dag
 - engelsk, 100 timer
- fyfo, normalt 4 timer undervisning pr. uke på skolen
- skyting 6 dager, våpentjeneste 2 dager
- LU-samlinger, 8 + 5 dager
- takt- og tonekurs (kveldstid første halvår)
- KSM ski, og felt- og baneskyting gjennomføres i semester 2.
- tid til undervisning:
 - taktikk og operasjoner 25 %

• militærteknologi	20 %
• militært lederskap, etikk og jus	28 %
• engelsk	10 %
• fyfo	10 %
• metode	5 %
• stabstjeneste	2 %

1. studieår har fire hoveddeler som gir hhv. et faglig grunnlag i stabstjeneste og landmakt for enheter inntil kompani, grunnleggende ferdigheter og kunnskaper innenfor vintertjeneste, kunnskaper i lederskap bl.a. for å øke kadettene mestringsevne, og innsikt i juridisk metode og opplæring i internasjonal rett med vekt på krigens folkerett.

1. Landmakt, stabstjeneste og grunnleggende operasjoner med tropp og kompani

Hensikt

Hensikten er å gi kadettene forståelse av taktikk på kompaninivå og å videreutvikle kadettene som ledere, bl.a. med en naturvitenskapelig og teknologisk innsikt som et grunnlag for gode taktiske vurderinger og beslutninger. Kadettene skal bli bevisst på sammenhengen mellom taktiske løsninger og ledelse av operasjoner. Kadettene skal gis et grunnlag for å arbeide metodisk og analytisk med problemstillinger i et vidt spekter, og de skal se sammenhengen mellom operativ planlegging og bruk av stabsstudier.

Mål

Kadettene skal

- ha kjennskap til sammenhengen mellom taktikk og ledelse
- beherske formidling av muntlig ordre og kunne planlegge enkle operasjoner
- forstå bruken av aktuelle samvirkepartnere på kompaninivå
- kunne skrive en enkel løsningsorientert stabsstudie
- ha bevissthet om egne og andres mentale og fysiske reaksjoner, og de skal forstå hva som kan bygge avdelingsånd

Innhold

Semester 1 starter med øvelse grunnlag, som inneholder en innføring i skyte- og våpentjeneste, herunder primærvåpen, lette avdelingsvåpen og stridsdriller på lagsnivå. MBK og materiellskjøtsel inkl. vedlikehold er vesentlig i øvelsen. Øvelsen danner således grunnlaget for undervisning, kartøvelser og TØUT-er (taktisk øvelse uten tropp) utover semesteret, med vekt på infanteritroppen.

Øvelse infanteristrid 1 / tyngre våpen er arenaer hvor teori omsettes til praksis. Infanteristrid I inneholder planlegging, trening og gjennomføring av enkle oppdrag på troppsnivå. Våpenvirkningsdelen tar for seg våpenkunnskap, skyting og virkning av tyngre avdelingsvåpen og håndvåpen.

Tidlig i semesteret gis det en innføring i metode, herunder skriveteknikk og stabstjeneste. Stabstjeneste inneholder militær metode, militær vaktstjeneste og daghavendefunksjonen.

Semester 2 starter med en kort innføring i stabsstudien som metode for å forsterke forståelsen av analytisk problemløsning og sammenhengen med PBP (plan- og beslutningsprosessen).

Undervisningen i taktikk og operasjoner endrer i semester 2 innretning fra infanteritropp til mekanisert tropp og kompani. Undervisningen viser hvordan en mekanisert enhet organiseres og anvendes. Undervisningen omfatter både offensive og defensive operasjoner. Kadettene gjennomfører PBP og utarbeider ordrer med basis i en bataljonsordre der manøver og introduksjon av samvirke på kompaninivå er vesentlig. Modulen gjennomføres med forelesninger, TØUT-simuleringer i "taktisk trener", gruppearbeid og selvstendige besvarelser.

2. Vintertjeneste, 4 uker

Hensikt

Norske offiserer forventes å ha høy kompetanse innenfor området vintertjeneste. Utdanningen skal gi fortrolighet med naturen og gi et grunnlag for å utøve lederskap med positive holdninger til vinteren.

Vintertjeneste gir ekstra gode muligheter for trening av ledere under vanskelige forhold og med høy belastning.

Kadettene skal kunne mestre vinterforhold og lede militære avdelinger vinterstid. Kadettene skal ha grunnleggende teoretisk og praktisk tilnærming til å løse militære oppdrag under vinterforhold. Kadettene har kompetanse og status som tilsvarer godkjent norsk vinterkurs (NV) i løpet av tre år forutsatt at kravene i NV er oppfylt.

Mål

Kadettene skal ha ferdigheter og kunnskaper om hvordan vinterforhold påvirker ledelse av og stridsevne i lag, tropp og kompani.

Kadettene skal kunne ta vare på seg selv og sin avdeling under forhold med høy belastning over lengre tid. Kadettene skal ha innsikt i sine egne sterke og svake sider som offiser og innsikt i teambygging og veiledningsprosesser.

Kadettene skal vurdere skredfare og kameratredning i snøskred.

Innhold

Grunnleggende ferdigheter innenfor vintertjeneste i henhold til kriterier i "norsk vinterkurs"². Det innebærer å planlegge og gjennomføre forflytninger i lag og tropp under varierende forhold ved en skimarsj over lengre tid.

Vinterøvelsen inneholder skarpskyting med personlig våpen og avdelingsvåpen vinterstid, bl.a. vedlikehold, trening på stridsdriller i lag, tropp og kompani og en feltøvelse i bataljonsrammen sammen med KS gjennomgående og 1. og 2. avdeling. 2. avdeling gjennomfører øvelse skyteleder I som en del av vintertjenesten (vinterdrill/stridsøvelse).

² fra Forsvarets vinterskole

3. Stridskurs 2 uker

Hensikt

Hensikten er å øke kadettene stressmestringsevne. Aktiviteten skal danne grunnlag for å kunne reflektere over egne og andres fysiske og psykiske reaksjoner på stress og grunnlag for utvikling av hensiktsmessige mestringsstrategier.

Mål

Egne og andres erfaringer skal gi grunnlag for at kadettene som ledere skal ha kjennskap til reaksjoner på stress og ulike aspekter ved stressmestring.

Kadettene skal kjenne til og være bevisst sine egne fysiske og mentale begrensninger i ekstreme situasjoner.

Innhold

Teoretisk tilnærming til stress og stressmestring som deretter går over til en praktisk aktivitet.

4. Juridisk grunnlag, 2 uker

Hensikt

Juridisk grunnlag skal gi offiserene kunnskap om rettslige overbygninger som har betydning for utøvelsen av offisersyrket i nasjonal og internasjonal sammenheng.

Mål

Kadettene skal ha innsikt i juridiske kilder, prinsipper og metode. De skal kunne anvende krigens folkerett og forstå internasjonal jurisdiksjon og rett.

Innhold

Juridisk metode og opplæring i internasjonal rett med vekt på krigens folkerett. Modulen berører forskjeller og likheter mellom etikk og jus. Undervisningen i juridisk metode og den skriftlige oppgaven gjelder også emnet metode.

Kadettene arbeider med praktiske oppgaver.

E-læringskurs i krigens folkerett forutsettes gjennomført før modulen.

Emner i studieåret

Taktikk og operasjoner, skyte- og våpentjeneste, militærteknologi, militært lederskap, etikk og jus, engelsk, fyfo, metode og stabstjeneste. Militærteknologi, engelsk og fyfo er gjennomgående

Emnemål

Se beskrivelsene av mål under aktuelle emnebeskrivelser.

Semester 3: konvensjonell krigføring

30 studiepoeng

- tid 24 uker
- øvelser / kurs
 - 2 uker i Nord-Norge
 - TØUT Narvik
 - samvirkekurs panser og ingeniør, artillerikurs
 - verdiseminar, 1 dag
 - øvelse infanteristrid 2, 1 uke
 - fellestaktisk seminar, 2 dager
- LU-samlinger, 3 dager
- utviklende lederskap grunnkurs, 3 dager
- skyting, 4 dager
- tid til undervisning

• strategi	33 %
• taktikk og operasjoner	28 %
• militærteknologi	11 %
• militært lederskap, etikk og jus	17 %
• engelsk	50 timer
• fyfo	11 %
• skyte- og våpentjeneste	4 dager

Hensikt

Her vektlegger vi samvirke av ulike innsatsmidler ("combined arms"). Mens 1. studieår var rettet mot tropps- og til dels kompaninivå, rettes semester 3 mot kompani- og til dels bataljonsnivå.

Emnet strategi begynner i semester 3 og avsluttes i semester 4. Hensikten er at kadettene får innsikt i den politiske og militære konteksten som ligger til grunn for Hærens operative virksomhet i dag. Fra et historisk perspektiv lærer kadettene i semester 3 om offisersprofesjonens samfunnsbyggende rolle. De lærer om den politiske konteksten for det norske forsvaret og om ideene som påvirker dagens anvendelse av militærmakt. Med slik innsikt kan kadettene i semester 4 vurdere strategiske aspekter og doktrineaspekter ved vår tids internasjonale krisehåndtering.

Kadettene skal forstå hvordan man fører konvensjonell krig. Utviklingen av konvensjonell krig fra tidlig moderne tid frem til i dag blir vektlagt.

Semester 3 gir en mer tverrfaglig og helhetlig forståelse innenfor militærteknologi som et nødvendig grunnlag senere i studiet. Kadettene skal forstå hvordan teknologi har påvirket og fortsatt påvirker krig.

Kadettene skal forstå i hvilken kontekstuell ramme de utøver ledelse, og de skal tilpasse sin ledelse etter rammene. De skal forstå de prinsipielle forskjellene på ordre- og oppdragsbasert ledelse, og de skal kunne benytte Forsvarets grunnleggende ledelsesfilosofi som grunnlag for egen lederskapsfilosofi.

Kadettene skal forstå hva som særpreger ledelse av militære avdelinger som er involvert i konvensjonelle operasjoner. Dette særpreget gir semesterets rasjonale, at kadettene skal kunne lede militære avdelinger i dagens konvensjonelle operasjoner.

Mål

Kadettene skal

- kunne forstå hvordan politiske, taktiske, teknologiske og ledelsesmessige forhold påvirker utøvelsen av konvensjonell strid og konvensjonelle styrker
- forstå de viktigste tanker om bruk og ledelse av militære styrker i dag, bl.a. kjenne til utøvelse av militærmakt innenfor en fellestaktisk ramme i nasjonal og flernasjonal sammenheng
- kunne forstå hvordan ulike innsatsmidler kan anvendes, og hvordan de sammen bidrar til å oppnå effekter som løser ulike taktiske problemer
- kunne planlegge og gjennomføre offensive og defensive operasjoner på kompaninivå i forskjellig terreng mot en konvensjonell motstander
- forstå hvilken påvirkning valg av ledelsesform har på gjennomføring og ledelse av operasjoner
- forstå lederstilsmodellen *utviklende lederskap* og kunne benytte modellen som grunnlag i eget arbeid med utvikling av lederskapsfilosofi
- forstå hvordan teknologien kan ha innvirkning på forhold rundt konvensjonell og moderne krigføring
- utvikle muntlige engelskspråklige ferdigheter som gjør at de kan operere i et miljø hvor engelsk er arbeidsspråk
- selvstendig kunne anvende historisk og operasjonell metode
- forstå relasjonene mellom krig og samfunn i et europeisk perspektiv fra renessansen til i dag med hovedvekt på det 20. århundre
- forstå utviklingen av konvensjonelle styrker fra 1500-tallet til i dag. De skal derfor kunne redegjøre for politiske, militærteoretiske, taktiske og teknologiske forhold som påvirker konvensjonelle styrker.

Innhold

Studentaktiv undervisning. En bærebjelke i dette er seminartid.

Semesteret begynner med to ukers undervisning i historisk metode. Kadettene vurderer historiske tekster og trekker inn erfaringer fra ekskursioner og forelesninger. Deretter gjennomføres et samvirkeseminar med hovedvekt på artilleri, panser og ingeniør. I denne perioden gjennomføres også en TØUT og befaring i Narvik-området med vekt på taktikk og ledelse.

Deretter gjennomgås fremveksten av moderne konvensjonell krig, dannelsen av den militære profesjonen og de grunnleggende tankene om hvordan man anvender og leder konvensjonelle styrker.

Så følger en grunnlagsperiode i taktikk der kadettene jobber videre med eksempler på operasjoner. De belyser utfordringer i ulike miljøer og med forskjellige avdelinger, med vekt på samvirke og ledelse. Grunnlagsperioden avsluttes med øvelse infanteristrid 2.

Så kommer det 20. århundrets idéer om mekanisert strid og samvirkestrid. Her studeres historiske, militærteoretiske, teknologiske og ledelsesmessige utviklingstrekk. Videre gjennomgås mekanisert strid på kompaninivået og samvirkestrid i ulike former.

I militærteknologi er sammenhengen mellom teknologiutvikling og krigføring sentralt. Kadettene skal ha kjennskap til kompetanseinstitusjoner relatert til forsvarsteknologi.

Forelesninger tar for seg militærteknologiens utvikling og teknologiske aspekter ved samvirke og støtte. Kadettene utarbeider en tverrfaglig rapport med vekt på militærteknologi.

Grunnkurs i utviklende lederskap gjennomføres midt i semesteret. Kurset gir kadettene forståelse av en helhetlig ledelsesfilosofi og kan danne grunnlaget for den lederskapsfilosofi hver av dem skal utvikle. Moralske dilemmaer i lederskapet blir diskutert. Ledelse blir undervist integrert med emnet taktikk og operasjoner. Offisersprofesjonen i dagens samfunn blir diskutert, og dette er sentralt sammen med Forsvarets ledelsesfilosofi i tredje semester.

Krigsskolens verdiseminar inngår som en del av semesteret.

Engelsk og fysisk fostring støtter også semesterets mål om konvensjonell krigføring.

I engelsk bygger semester 3 videre på den grunnleggende grammatikkforståelsen som er opparbeidet i 1. studieår. På dette grunnlaget skal kadettene primært utvikle muntlige ferdigheter. Skriftlige ferdigheter styrkes bl.a. gjennom skriftlige innleveringer.

Semester 4: fredsstøtteoperasjoner og opprørsbekjempning

30 studiepoeng

- tid 23 uker
- øvelser / kurs:
 - feltøvelse vinter, 2 uker (i løpet av vinteren)
 - øvelse FSO
 - trening i forhandlinger
- LU-samling 6 dager (inkludert oppfølgingsdager)
- skyting, 4 dager
- tid til undervisning

• strategi	44,5 %
• interkulturell kommunikasjon	16,5 %
• taktikk og operasjoner (landmakt)	17 %
• militært lederskap og etikk og jus	11 %
• fyfo	11 %
• engelsk	50 timer

Seminartiden i semester 4 er i stor grad knyttet til SAU (studentaktive undervisningsmetoder) som pedagogisk modell, og seminartiden inngår i stor grad i tildelt tid, se også semester 3.

Hensikt

Kadettene skal ha innsikt i og forstå de mest tidsaktuelle former for militære operasjoner. Det blir lagt vekt på hva fredsstøttende operasjoner (FSO) er, den historiske utviklingen og mulighetene og begrensningene som gjelder FSO som virkemiddel. Videre blir det lagt vekt på anvendelse av militære styrker i interne kriger og mot opprør. Semesteret tar utgangspunkt i den type opprør som resulterer i langvarige og "små" kriger som karakteriseres som lavintensitetskonflikter.

Som del av studiet må semesteret ses i sammenheng med semester 3, 5 og 6. Der semester 3 tar for seg høyintensiv krigføring i interstatlige kriger, tar semester 4 for seg lavintensiv krigføring i intrastatlige kriger. Sammen skal de to semestrene gi et komplett bilde av konfliktspekteret som militære ledere står overfor. Semestrene er også et grunnlag for bacheloroppgaven i semester 5. Fordi semester 4 avsluttes med dagens operasjoner i Afghanistan, gir semesteret rammene for semester 6 der Afghanistan er operasjonsområdet det skal planlegges for.

Mål

Kadettene skal

- kunne lede avdelinger, anvende teknikker og kommunisere med alle parter for å håndtere stabiliseringsoperasjoner
- forstå militærmakt som et virkemiddel for sikkerhetspolitikk
- forstå muligheter og begrensninger ved bruk av militærmakt
- forstå hvorfor mennesker gjør opprør, hvordan opprøret kan drives og hvilke muligheter militære styrker har for å bekjempe et opprør
- forstå utfordringene for ledere i fredsstøtteoperasjoner og opprørsbekjempning, bl.a. kulturelle, politiske, etiske og operasjonelle

Innhold

Semesteret har to temaer: fredstøtteoperasjoner (FSO) og opprørsbekjempning (COIN). Semesteret integrerer emnene (se nedenfor) ut fra temaene som behandles.

Innledningsvis rettes oppmerksomheten mot FSO hvor kadettene studerer utviklingen av FN-fredsbevaring fra 1956 frem til dagens tilnærming til FSO. Her vektlegges utviklingen av de grunnleggende prinsippene og tilpasning til den strategiske og taktiske konteksten, i tillegg til internasjonal legitimitet og de internasjonale aktørers rolle i FSO. Deretter studerer kadettene ulike årsaker til opprør og de viktigste teorier og strategier rundt opprørsbevegelser med vekt på ideene rundt revolusjonær krigføring og klassisk COIN. Temaet avsluttes med å studere dagens tilnærming til COIN i Afghanistan.

I hvert tema ser vi innledningsvis på de grunnleggende politiske problemstillingene. Deretter belyses de mer praktiske, taktiske og tekniske sidene før vi avslutningsvis ser på de etiske, ledelsesmessige og kulturelle sidene ved temaet. Det tilstrebes størst mulig integrering på tvers av emnene slik at kadettene opparbeider forståelse av sammenhengen mellom teori og praksis, mellom det politiske og det taktiske nivået og hvordan kontekst og ramme faktorer påvirker taktikk, etikk og lederskap.

Hvert tema blir belyst gjennom arbeid med "caser" (Bosnia, Kongo, Dhofar og Afghanistan). Vi kombinerer forelesninger, arbeid i grupper, kartøvelser og spill. Midtveis i semesteret gjennomføres øvelse FSO. Hensikten med øvelsen er å gi kadettene tverrfaglig og praktisk erfaring i FSO og COIN.

Engelsk er arbeidsspråk i interkulturell kommunikasjon, deler av strategiundervisningen og i øvelse FSO.

Emner

Etikk og jus, interkulturell kommunikasjon, militært lederskap, strategi, landmakt, engelsk og fyfo

Emnemål

Se beskrivelsene av mål under aktuelle emnebeskrivelser.

Semester 5: individuell faglig fordypning

Ca. 22 uker, 30 studiepoeng

Hensikten med semester 5 er at kadettene gjennom teori og praktisk arbeid skal få økt evne til å bruke vitenskapsteoretiske og metodiske verktøyer som utgangspunkt for egen kunnskapsproduksjon og operasjonell planlegging og som bakgrunn for kritisk analyse av tekster, utsagn og tilnærminger til kunnskap.

Semesteret gjennomføres som tre moduler. Modul 5.1 krigsstabstjeneste tar opp plan- og beslutningsprosess (PBP) fra tredje og fjerde semester. Her settes PBP inn i rammen av en bataljonsstab. Når kadettene bruker militære beslutningsmetoder i bataljonsstab, skal de forstå bruken av analytiske metoder for å løse taktiske problemer.

I modul 5.2 vitenskapsteori og metode og 5.3 bacheloroppgave blir den militære metodiske tilnærmingen utvidet med vitenskaplige tilnærminger og tenkemåter. Den vitenskaplige tilnærmingen blir først belyst teoretisk og deretter brukt i praksis til å skrive bacheloroppgave.

Semesteret avsluttes med et tre dagers nærkampinstruktørkurs.

5.1 Krigsstabstjeneste

Ca. 3 uker

- tid til undervisning
 - taktikk og operasjoner 80 %
 - fyfo (normalt 4 timer pr. uke) 10 %
 - engelsk (50 timer i løpet av semesteret) 10 %

Hensikt

Kadettene skal utvikle kunnskap om stabsmetodikk på bataljonsnivå, og de skal videreutvikle sin taktiske forståelse og forståelse av å lede og jobbe i en stab.

Mål

Kadettene skal

- forstå hvordan plan- og beslutningsprosessen gjennomføres og ledes på bataljonsnivået
- skal lære hvordan en bataljonsstab fungerer med vekt på etterretning, operasjoner og logistikk
- forstå og få praktisk trening i å planlegge og lede operasjoner på bataljonsnivå
- forstå hvordan de bruker analytiske metoder til å løse taktiske problemer

Innhold

Det gis innledningsvis en innføring i stabsmetodikk og arbeid i militær stab. Deretter gjennomføres en stabstjenesteøvelse som inneholder alle faser av en operasjon fra ordreutvikling og klargjøring til løsning av oppdraget, stridsledelse og planlegging av videre/nye operasjoner. Modulen belyser hvilke ledelsesmessige problemstillinger

man står overfor når man leder en stab (indirekte ledelse) sammenlignet med en mer direkte ledelsesform (tidligere pensum).

Emner

Taktikk og operasjoner, fyfo, engelsk

Emnemål

Se beskrivelsene av mål under aktuelle emnebeskrivelser.

5.2 Vitenskapsteori og metoder

Ca. 5 uker inkludert 1 uke selvstudium først i semesteret

- skyting, 1 dag
- KSM, totalt 3 dager
- fyfo, 4 timer pr. uke (unntak: skrivekursuka)
- LU-samling 12, 1 dag
- tid til undervisning:
 - metode 80 %
 - engelsk (50 timer i semesteret) 10 %
 - fyfo 10 %

Hensikt

Modulen skal gi kadettene økt evne til å bruke vitenskapsteoretiske og metodiske verktøyer som utgangspunkt for egen kunnskapsproduksjon og som bakgrunn for kritisk analyse av tekster, utsagn og tilnærminger til kunnskap. Modulen skal også sette kadettene i stand til å kvalitetssikre sin egen kunnskap, og de skal forberede seg til å benytte vitenskapsteori og metodekunnskap i selvstendig arbeid med bacheloroppgaven.

Mål

Kadettene skal utvikle en bredere metodisk kompetanse der de forstår grunnleggende vitenskapsteoretiske tenkemåter og får kjennskap til samfunnsvitenskaplig metodetradisjon.

Innhold

Modulen bygger videre på plan- og beslutningsprosessen og de stabsmetodiske prinsippene som kadettene har anvendt i krigsstabstjenesten. Forskjeller og likheter mellom stabsmetodikk og vitenskaplige metoder blir diskutert. Undervisningen omfatter en innføring i generell vitenskapsteori og gir oversikt over de mest anvendte metodene innenfor samfunnsvitenskaplig metodetradisjon. Kadettene skal trene på praktisk akademisk skriving. Det blir en glidende overgang fra metodeundervisningen til arbeidet med bacheloroppgaven.

I overgangen mellom metodeundervisning og selvstendig arbeid med bacheloroppgaven holdes LU-samling 12 som gjelder selvledelse. Samlingen knyttes direkte til det å lede seg selv gjennom arbeidet med bacheloroppgaven. LU-

samlingen kan danne grunnlag for revisjon av kadettens personlige lederutviklingsplan.

I perioden blir det gjennomført KS-mesterskap i militær femkamp og o-løp.

Emner

Metode, engelsk og fysisk fostring

Emnemål

Se beskrivelsene av mål under aktuelle emnebeskrivelser.

5.3 Bacheloroppgave

Ca. 8 uker

- engelsk i første 5 uker (50 timer hele semesteret)
- fyfo normalt 4 timer pr. uke i første 5 uker
- tid til undervisning:
 - bacheloroppgave 85 %
 - engelsk 7 %
 - fyfo 7 %

Hensikt

Kadettene skal utvikle inngående kunnskap om et selvvalgt tema som er relevant for offisersprofesjonen. Kunnskapen skal dokumenteres som en bacheloroppgave, en skriftlig rapport basert på vitenskapsteoretiske konvensjoner og metoder.

Mål

Kadettene skal utvikle kunnskap innenfor et selvvalgt profesjonsrelevant område. De skal i tillegg vise at de behersker skriftlig fremstilling i en bacheloroppgave som følger anerkjente vitenskapsteoretiske og metodiske krav. De skal også vise at de behersker å jobbe selvstendig i et lengre tidsrom med en relativt kompleks oppgave, og at de klarer å lede og strukturere seg selv i dette arbeidet.

Kadettene skal i løpet av modulen forstå hvordan kunnskap kan utvikles, og hvordan de i fremtiden kan lete frem, kvalitetssikre og dokumentere ny kunnskap i sin praksis som offiserer.

Innhold

Hovedaktiviteten er selvstendig arbeid med bacheloroppgaven. Det blir gitt undervisning i gjennomgående fag. Arbeidet med bacheloroppgaven forutsetter at kadettene har fått tilstrekkelig kunnskap om vitenskapsteoretiske og metodiske tenkemåter og verktøyer, og bacheloroppgaven er praktisering av dette.

Emner

Bacheloroppgave. Engelsk og fysisk fostring er gjennomgående emner i deler av modulen.

Emnemål

Se beskrivelsene av mål under aktuelle emnebeskrivelser.

Annen aktivitet i semester 5 (ca. 5 uker)

I semesteret gjennomføres øvelser og aktiviteter knyttet til noen av de tidligere semestrene. Aktivitetene er plassert her av praktiske årsaker. Dette gjelder:

- skyteøvelse, 1 uke (se delemne skyte- og våpentjeneste)
- fjellkurs sommer, 1 uke (se delemne direkte lederskap)
- øvelse skyteleder 2, 1 uke (se delemne skyte- og våpentjeneste)
- studietur, 1 uke (se strategi)
- delta på verdiseminar, 1 dag
- nærkampinstruktørkurs

Hensikt og mål

Hensikten med skyteøvelsen er at kadettene skal øke sine egenferdigheter med personlige våpen.

Gjennom fjellkurs sommer skal kadettene mestre utfordringer ved ferdsel i meget bratt og ulendt terreng sommerstid, og de skal utvikle respekt for og gode holdninger til naturen.

Skytelederøvelsen skal gjøre kadettene i stand til å fungere som skyteledere.

Med studieturen skal kadettene få god innsikt i den militære, historiske og politiske situasjonen i Europa med vekt på NATO og NATOs interesseområder. Studieturen bidrar også til forståelse av stabsprosesser på høyt nasjonalt og internasjonalt nivå. Kadettene får mulighet til å studere krigshistoriske eksempler på nært hold, spesielt taktiske løsninger og lederskapsmessige utfordringer.

Kadettene deltar på verdiseminaret som blir arrangert av kadettene i semester 3.

Semester 6: planlegging og ledelse av militære operasjoner

- tid 17 uker
- øvelser/kurs
 - vinterøvelse / OJT³ (del av semester 2) i regi av Brigade Nord, 2 uker
 - KS føring 9 dager
- engelsk 50 timer
- fyfo normalt 4 timer pr. uke
- skyting 2 dager + 1 dag teoriundervisning
- LU-samling 2 dager
- tid til undervisning:

• taktikk og operasjoner	20 %
• stabstjeneste	40 %
• militært lederskap	20 %
• engelsk	10 %
• fyfo	10 %

Fagkurs på 6 uker i regi av Hærens våpenskole (HVS) kommer som tillegg etter undervisningsperioden på Krigsskolen. Fagkurset er ikke en del av Krigsskolens ansvar.

Hensikt

Hensikten med semesteret er at kadettene skal forstå Forsvarets militære organisasjon og hvordan denne organisasjonen kan løse sine oppdrag. Semesteret gir kadettene innsikt i hvordan de skal planlegge og gjennomføre landmilitære operasjoner. Bl.a. skal kadettene forstå betydningen av operativ planlegging, ledelse, kommunikasjon og kulturell forståelse, "gender"-perspektivet, oppdragsanalyse, utdannings- og øvingsplanlegging samt målrettet økonomi-, materiell- og personaladministrasjon.

Mål

Kadettene skal

- kunne forstå hvordan en prosjektorganisasjon arbeider
- forstå betydningen av god stabstjeneste og organisasjonsforståelse som en forutsetning for operativ planlegging og virksomhet
- ha innsikt i å planlegge, gjennomføre og lede et operativt rettet prosjekt
- kunne planlegge, gjennomføre og lede en operasjon på bataljonsnivå

Innhold

Felles innføring i taktikk og operasjoner, stabstjeneste og organisasjonsforståelse som deretter kobles sammen med de andre bidragene i semesteret som et prosjektarbeid. Dette blir kombinert med forelesninger i de forskjellige emnene for å gi en helhetsforståelse av hva det kan innebære å planlegge og lede en landmilitær operasjon. Underveis gjennomfører kadettene "on-the-job"-trening i forbindelse med Brigade Nord's vinterøvelse. Deretter gjennomføres øvelse KS føring, hvor kadettene overtar en avdeling på bataljonsnivå for å planlegge, gjennomføre og lede en operasjon.

³ "on-the-job"-trening

KSM skyting og KSM ski gjennomføres i løpet av semesteret.

Emner

Stabstjeneste, militært lederskap (organisasjonsforståelse og utdanningsledelse), landmakt (taktikk og operasjoner og skyte- og våpentjeneste) i en tverrfaglig ramme.

Engelsk og fysisk fostring er gjennomgående emner i semesteret.

Emnemål

Se beskrivelsene av mål under aktuelle emnebeskrivelser.

Emnebeskrivelser

I emnebeskrivelsene i dette kapitlet er faglige mål for flere emner knyttet til et angitt semester. Krigsskolen gjør oppmerksom på at mål som skal nås på et gitt tidspunkt, inngår i eksamenspensum for emnet på ethvert tidspunkt senere.

Emne: landmakt

46 studiepoeng, semester 1–6

Innledning/hensikt

Hensikten er å gi kadettene en grunnleggende forståelse av hva strid med landstyrker er. Den overordnede forståelsen av landkrigens natur bygger på emnet strategi og utdypes i studiet av taktikk og operasjoner. Landmakt legger vekt på hvordan militære styrker og ressurser kan brukes på stridsfeltet, og utvider forståelsen for den stridsteknikk og de prosedyrer som brukes på lags- og troppsnivå. Emnet gir en fordypning i hvordan taktikk medfører valg mellom ulike muligheter og alternativer. Landmakt skal gi kadettene bakgrunnen for og en generell forståelse av hva moderne landstrid er, hva den preges av, hvordan den fremstår i dag og mulige utviklingstrekk. Kadettene lærer den operative metode som brukes i plan- og beslutningsprosessen, hvor en analytisk og logisk tilnærming i møte med en motstanders eller andre parters vilje vektlegges slik at kadettene kan lede en avdeling i løsning av alle typer oppdrag.

Innhold

Landmakt omfatter to delemner: *taktikk og operasjoner* og *skyte- og våpentjeneste*.

Mål

Det overordnede målet for emnet landmakt er å utdanne kadetter med kunnskaper og ferdigheter som gjør dem i stand til å planlegge og å lede landmilitære operasjoner i en nasjonal og internasjonal ramme og med egenferdighet på de personlige våpnene som Hæren benytter. Kadettene skal kunne planlegge med og utnytte kapasiteten på de bærbare våpnene som Hæren har.

Taktikk og operasjoner

38 studiepoeng, semester 1–6

Innledning/hensikt

Hensikten er å gjøre kadettene i stand til å ta mest mulig hensiktsmessige beslutninger på troppsnivå. Taktikk og operasjoner (takops) gir offiserene forståelse av anvendelse av militære kapasiteter i alle typer operasjoner. Kadettene skal ved å planlegge og simulere alle typer operasjoner med ulike avdelinger, utrustning og oppsetting i ulike typer klima og terreng få en forståelse av hvordan en troppssjef

løser sine oppdrag. Utdanningen i takops er rettet mot troppssjefsnivået ved å gi innsikt i operasjoner på lags- til bataljonsnivå.

Innhold

1. studieår gir kadettene kunnskap i bruken av stridsmidlene på lagsnivå og de skal kunne bruke plan- og beslutningsprosessen (PBP) på troppsnivå. Studieåret gir kadettene kunnskap om laget som del av troppen i ulike operasjoner (troppsoperasjoner), kunnskap om bruken av stridsmidlene på troppsnivå og ytterligere innsikt i PBP som metode.

Semester 3 gir kadettene dypere kunnskap om troppen som del av kompanioperasjoner.

Semester 4 gir grunnlag for å forstå troppen som del av kompaniets samvirkesystem.

Semester 5 gir grunnlag for å forstå planleggingen og gjennomføringen av planprosesser på bataljonsnivå.

Semester 6 gjør kadettene i stand til å beherske troppen i strid som del av bataljonens samvirkesystem.

Mål

Delemnets overordnede mål

Ved uteksaminering skal kadettene

- ha en grunnleggende innsikt i og erfaring med operasjoner i de forskjellige stridsformene innenfor rammen av bataljon og brigade, bl.a. kunnskaper om og ferdigheter i samvirke innad i Hærens våpen- og troppearter
- forstå hvordan feltfunksjonene omsettes til effekt i trening og operasjoner
- forstå hvordan logistikk innvirker på stridsevnen, og de skal være i stand til å tilrettelegge støtte for operasjoner som en integrert del av den operative planlegging
- ha kunnskaper om de andre forsvarsgreners bidrag til landoperasjoner
- kunne anvende planleggings- og beslutningsprosessen som beslutningsverktøy i operasjoner, bl.a. å forstå og kunne bruke hjelpemidler for å gi en muntlig operasjonsordre og lede operasjoner
- anvende taktikkens arenaer som grunnlag for lederutvikling

Semester 1

Når kadettene er ferdige med semesteret, skal de

- forstå hvordan Hæren er organisert, og hvorfor det er slik
- forstå begrepene manøver og taktisk og administrativ støtte
- kjenne til feltfunksjonene
- kjenne til stridsutvikling fra bataljon til lag
- kjenne til "gender"-begrepet og hvordan det vil påvirke planlegging og gjennomføring av militære operasjoner på ulike nivå
- kjenne til plan- og beslutningsprosessen (PBP) på troppsnivå
- forstå og selvstendig kunne motta og formidle ordrer på lagsnivå
- beherske de mest grunnleggende stridsdrillene på lagsnivå
- forstå tankegangen rundt kjernefunksjonene finne, binde, manøvrere og slå

Semester 2

Når kadettene er ferdige med semesteret, skal de

- beherske vintertjeneste som enkeltmann i rammen av lag
- selvstendig føre et lag i operasjoner under vinterforhold
- under ledelse kunne føre en tropp under vinterforhold
- kjenne til og ha erfart hvordan klima påvirker personell og materiell, og dermed hvordan det påvirker taktiske løsninger og ledelse
- kunne stridsutvikling fra bataljon til lag
- anvende PBP på troppsnivå
- selvstendig kunne holde et ordremøte (O-møte) på troppsnivå
- under ledelse kunne utføre grunnleggende stridsteknikk på troppsnivå
- kunne anvende begrepene finne, binde, manøvrere og slå på troppsnivå i alle typer operasjoner

Semester 3

Kadettene skal etter endt semester

- forstå bakgrunnen for stridsteknikk og taktikk som brukes i høyintensitetsoperasjoner mellom to parter
- forstå bruken av troppen i fjell-lende, åpent terreng og bebygde område
- kjenne til mekaniserte avdelingers kapasiteter og anvendelse og deres særegenheter
- kjenne til lettinfanteriavdelingers kapasiteter og anvendelse og deres særegenheter
- kjenne til samvirke med artilleri og ingeniør
- selvstendig kunne gjennomføre PBP på troppsnivå der lendeavurderingen blir avgjørende
- under ledelse gjennomføre PBP som kompanisjef (semester 3)
- forstå angreps- og forsvarsoperasjoner på troppsnivå (både med lettinfanteri og mekanisert infanteri)
- kjenne til aktuelle samvirkepartnere på kompaninivå og samarbeidet med dem
- kjenne til samvirke med HV, luftstridskrefter og sjøstridskrefter
- under ledelse planlegge og gjennomføre samvirke i kompanioperasjoner

Semester 4

Kadettene skal etter endt semester

- kjenne til bruken av kompaniet i opprørsbekjempelse og PSO-operasjoner
- selvstendig kunne gjennomføre PBP som kompanisjef
- selvstendig gjennomføre troppsoperasjoner i opprørsbekjempelse og PSO-scenarier

Semester 5

Kadettene skal etter endt semester

- forstå den operative metode som brukes i planleggingen av operasjoner
- kjenne til hvordan en bataljonsstab gjennomfører PBP (5.1)
- kjenne til alle funksjonene i en bataljonsstab, og hvordan den enkelte seksjon bidrar i planprosessen (5.1)

Semester 6

Kadettene skal etter endt semester

- selvstendig kunne anvende PBP med utgangspunkt i FR-3-1 tilpasset kompani / KP-stridsgruppenivå
- selvstendig kunne gjennomføre en IPB ("intelligence preparation of the battlefield") for et definert oppdrag på bataljons- og kompani- / KP-stridsgruppenivå herunder også vurdering av "gender"-perspektivet
- beherske utarbeidelsen av 5-punktsordren på kompaninivå / KP-stridsgruppenivå
- ha forståelse for viktigheten av å benytte korrekt stridsteknikk for å møte en gitt trussel eller for å oppnå en taktisk fordel
- kunne tilrettelegge logistisk støtte for operasjoner som en integrert del av den operative planlegging
- ha bekledd ulike lederoppgaver i tropps-, kompani- og bataljonsledelse under KS føring for å få praktisk trening i anvendt taktikk
- gjennom prosjektet forstå taktikkens plass for å komponere et norsk styrkebidrag til en operasjon i inn- eller utland
- integrere kjønnsperspektiv i planlegging og gjennomføring av operasjoner

Arbeidsmåter/organisering

Undervisningen i taktikk og operasjoner organiseres som en kombinasjon av teoretiske forelesninger og praktiske øvelser. Grunnlaget for taktikk gis i form av forelesninger. Øvelser og trening i bruk av beslutningstøtteverktøy og prosedyrer som PBP veksler mellom individuelle oppgaver og gruppearbeid. Gjennomføring av operasjoner belyses med kartøvelser, taktiske øvelser uten tropper (TØUT), simulatorer som taktisk trener og stabs- og ledertrener og skjelettøvelser (øvelser hvor bare ledelselementene i en avdeling deltar). Oppgaveløsning forutsetter både gruppearbeid og individuelt arbeid for å videreutvikle evnen til beslutningstaking og til samarbeid og kommunikasjon i en stab.

Den viktigste arenaen for å koble sammen emnene som understøtter taktikken, er Krigsskolens felttjenesteøvelser. Kompleksitet og integrering av andre fag øker i løpet av tre år. Øvelsene må spesielt ses som arenaer hvor militært lederskap og taktikk smelter sammen til en helhet hvor kadettene får forberede, erfare og reflektere over hvordan en militær avdeling må forberedes på og ledes til innsats.

Arbeidskrav

Faglærer pålegger innlevering av oppgaver gruppevis og individuelt.

Vurdering

Det gjennomføres 3 eksamener i delemnet taktikk og operasjoner:

Semester 2: muntlig eksamen i form av ordrefremføring. Bokstavkarakter (20 %)

Semester 4: 6 timers skriftlig eksamen. Bokstavkarakter (30 %)

Semester 6: skriftlig hjemmeeksamen. 48 timer. Bokstavkarakter (50 %)

Eksamener i taktikk og operasjoner utgjør 80 % av den totale karakteren i landmakt.

Kull 09–12

Kullet har eksamen i ordrefremføring fra sitt semester 2 våren 2010 med bokstavkarakterer som teller 30 % av karakteren i taktikk og operasjoner.

Kullet har eksamen fra semester 4 som over: skriftlig, 6 timer, bokstavkarakterer, 30 %.

Semester 6: Eksamen som over, men teller 40 %.

Skyte- og våpentjeneste

8 studiepoeng, semester 1–6

Innledning/hensikt

Hensikt med delemnet er å utdanne kadetter med kunnskaper, ferdigheter og holdninger som gir et solid grunnlag for å bruke og behandle personlige våpen og et utvalg avdelingsvåpen.

Kadettene skal på en sikker måte selvstendig betjene, vedlikeholde og gjennomføre undervisning på personlige våpen og et utvalg avdelingsvåpen.

Hensikten er også at kadettene skal forstå bruken av våpnene i en taktisk ramme og være i stand til å planlegge og å gjennomføre skarpe oppdrag innenfor troppsrammen.

Innhold

- grunnleggende praktisk våpenopplæring med personlige og avdelingsvåpen
- vedlikehold og materiellberedskapskontroll av personlige og avdelingsvåpen
- skyteferdigheter med rifle og pistol
- praktiske øvelser med egne primær- og sekundærvåpens virkemåte og ballistikk som gjelder personer, gjenstander, kjøretøy og bygninger
- skytelederutdanning for infanterivåpen og utvalgte avdelingsvåpen
- planlegging og gjennomføring av stridsteknisk utdanning med skarp ammunisjon i troppsrammen
- anvende sikkerhetsbestemmelser og utarbeide risikovurderinger etter behov

Arbeidsmåter/organisering

Øvelser, skytedager og teori. Delemnet er knyttet til taktikk og operasjoner med praktisk disponering/plassering, bruk og anvendelse av våpen i ulike taktiske situasjoner, til militærteknologi med rekkevidde, virkning og gjennomslagskraft, indre-/ytreballistikk og kapasiteter, til nærkamptrening med bruk av våpen og til militær ledelse gjennom praktisk skyteutdanning/-øving som kadettoppgaver. Teorileksjoner er også på engelsk.

Mål

Etter endt utdanning skal kadettene

- selvstendig kunne planlegge, gjennomføre og lede utdanning i troppsrammen. Det omfatter også vedlikehold og materiellberedskapskontroll (MBK) på følgende:
 - avdelingsvåpen: Mg-3, AG-HK 416, M-72, håndgranat, lette sektorvirkende ladninger
 - tunge avdelingsvåpen: 12,7 mm mitraljøse og 84 mm RFK

- kjenne til følgende våpensystemer og bruk og vedlikehold / MBK av dem: 12,7 mm materiellødeleggesrifle (MØR) og MP-7
- kunne beherske bruken av primær- og sekundærvåpen i lyse og mørke under ulike forhold
- selvstendig kunne anvende sikkerhetsbestemmelser og utarbeide risikovurderinger under planlegging og gjennomføring av skyte- og stridstekniske øvelser i troppsrammen med alle typer ammunisjon

Semesteroversikt

1. studieår

Hensikt

Hensikten med studieåret er å gi kadettene grunnleggende innføring i bruk og behandling av bærbare infanterivåpen. Grunnlaget for videre utdanning på personlige våpen skal legges i første semester. I samarbeid med emnet militærteknologi skal kadettene lære å kjenne til virkning av ulike typer ammunisjon.

Videre hensikt er å heve kadettene egenferdigheter på avdelingsvåpen vinterstid og vedlikeholde kompetanse på personlige våpen. Kadettene skal kunne praktisk og feltmessig skyting med personlige våpen.

Semester 3

Hensikt

Hensikten med semesteret er å vedlikeholde kadettene egenferdigheter i grunnleggende skyting med personlige våpen og avdelingsvåpen.

Semester 4

Hensikt

Hensikten med semesteret er å vedlikeholde kadettene egenferdighet på personlige våpen. Videre skal kadettene gjennomføre instruksjon og skytebaneledelse under vinterforhold i forbindelse med vinterøvelsen.

Semester 5

Hensikt

Hensikten med semesteret er at kadettene skal forstå planlegging og gjennomføring av skarpskytinger i troppsrammen, bl.a. bekle roller som instruktør og skytebaneleder. I tillegg skal kadettene heve sin egenferdighet på personlige våpen.

Semester 6

Hensikt

Hensikten med semesteret er å vedlikeholde egen kompetanse på personlige våpen og repetisjon med alle våpen som forberedelse til eksamen.

Vurdering

Karakteren i skyte- og våpentjeneste utgjør 20 % av den totale karakteren i landmakt.

Semester 2 Praktisk eksamen i våpenbetjening og våpenkjennskap: Bestått / ikke bestått.

Semester 5 Skyteeksamen. Bokstavkarakter. Skyteeksamen består av et sett av flere forskjellige skyteprøver med pistol og rifle. Kandidatene gjennomfører

skyteeksamen, dvs. settet med forskjellige delprøver to ganger. Den beste gjennomføringen teller, dvs. gir eksamensresultatet i semester 5. Kandidatene må oppnå minimum beståttkarakter (minimum E) på hver delprøve i settet for å få bestått på settet.
Teller 60 % av karakteren i delemnet.

Semester 6 Teorieksamen. 4 timer. Bokstavkarakter. Teller 40 % av karakteren i delemnet.

Det kreves bestått eksamen fra semester 2 før eksamen i semester 5 og 6 kan avlegges.

Kadettene må bestå alle deleksamener for å få beståttkarakter i delemnet.

Emne: militærteknologi

10 studiepoeng, 1. studieår og semester 3

Hensikt

Hensikten med emnet militærteknologi er å vise teknologiens muligheter og begrensninger i taktisk og operativ sammenheng.

Emnet skal gi et grunnlag for å forstå hvordan systemer som virker sammen, kan gi overblikk, hurtighet og presisjon i operasjoner.

En militær leder har ansvar for å ivareta sikkerheten for sitt personell og for behandling av potensielt farlig ammunisjon og kostbart materiell. Dette krever en helhetsforståelse som også baserer seg på en del naturvitenskapelige og teknologiske kunnskaper.

Målene beskrevet nedenfor skal oppnås både gjennom undervisningen i emnet og gjennom tverrfaglige bidrag fra andre fagområder ved KS.

Innhold

Emnet omfatter følgende tre hovedområder

- naturvitenskapelig grunnlag for militærteknologi
- teknologiske forutsetninger for dagens militærmakt
- teknologi i Hærens materiell

Mål

Når kadettene er ferdige med studiet, skal de

- ha fått kunnskaper til bedre å forstå teknologiens naturlovmessige muligheter og begrensninger i taktisk og operativ sammenheng (1. studieår)
- med utgangspunkt i militære basisfunksjoner som virkning, beskyttelse, mobilitet osv. kunne knytte operative eksempler og situasjoner til naturvitenskapelig basiskunnskap. Kadettene skal ha tilegnet seg en naturvitenskapelig og militærteknologisk forståelse som kan komme til praktisk nytte under planlegging og utøvelse av militære operasjoner (1. studieår og semester 3 og 6)
- ha tilegnet seg et naturvitenskapelig grunnlag med begrepsapparat og terminologi som gjør at de kan kommunisere om aktuelle militærfaglige temaer nasjonalt og internasjonalt og med tanke på videre militære studier (1. studieår)
- ha fått kjennskap til de viktigste materiellområder i Hæren (1. studieår og semester 3)
- ha kunnskaper om hvordan moderne teknologi virker inn på utøvelse av militærmakt (semester 3)
- ha forstått hvordan aspekter ved nye trusselbilder og krav om reduksjon av egne tap osv. er utgangspunkt for nye hovedtrender og utviklingstrekk innenfor militær teknologi og krigføring (semester 3)
- ha tilegnet seg god forståelse innenfor et teknologiområde av vesentlig betydning for dagens moderne forsvar (tverrfaglig prosjektarbeid i semester 3)

Konkretisering av læringsmål gis ved begynnelsen av de aktuelle semestrene.

Arbeidsmåter

1. studieår: forelesninger, noe øvingstimer, tverrfaglige aktiviteter sammen med skyte- og våpentjeneste

Semester 3: forelesninger, studiebesøk og prosjektarbeid

Med bakgrunn i målene skal kadettene gjennom hele semester 3 ha et tverrfaglig og helhetlig perspektiv, bl.a. med tanke på hvilket tema de skal velge å skrive om i prosjektoppgaven mot slutten av semesteret. Metode blir vektlagt i forbindelse med prosjekteksamen.

For øvrig er det gjennom hele studiet naturlig med et nært tverrfaglig samarbeid med andre fag ved KS der anvendelse av våpen og teknologiske systemer inngår eller omtales.

Vurdering

Semester 2 skriftlig eksamen. 6 timer. Bokstavkarakterer.

Semester 3 tverrfaglig prosjektarbeid. Bestått / ikke bestått. Det er et krav at prosjektarbeidet er bestått for at kandidaten skal få beståttkarakter i emnet militærteknologi.

Emne: militært lederskap

23 studiepoeng, semester 1–6

Innledning/hensikt

Emnet har fire delemner: *direkte lederskap* (15 studiepoeng), *utdanningsledelse* (3 studiepoeng), *lederutviklingsprinsipper* (2 studiepoeng), og *organisasjonsforståelse* (3 studiepoeng).

Emnet militært lederskap skal utvikle kadettene kunnskaper, ferdigheter og holdninger slik at de blir i stand til å lede og utvikle seg selv, sin militære enhet og den organisasjonen de er en del av i daglig tjeneste og i stridshandlinger. Emnet skal gi kadettene innsikt i de utfordringene som ligger i å lede i en militær kontekst.

Vurdering

Individuelle skriftlige eksamener gjennomføres i semester 2 og 4 i delemne direkte lederskap. Bokstavkarakter. Karakteren fra disse eksamenene teller hhv. 40 og 60 prosent og gir karakteren i emnet militært lederskap. Eksamen i de andre tre delemnene består av obligatoriske innleveringsoppgaver og kurs som kreves bestått. Se arbeidskrav og vurdering for delemnene.

Kadettene må oppfylle krav til bestått på alle gjennomførte kurs og innleveringer som fremgår under delemnene, for at de skal bestå emnet militært lederskap.

Direkte lederskap

15 studiepoeng, semester 1–4

Hensikt

Delemnet direkte lederskap skal gi kadettene et faglig grunnlag for økt bevissthet om eget lederskap og utvikle egen lederadferd. Kadettene skal forstå sentrale ledelsesbegreper og teorier. De skal forstå hvordan ulike aspekter ved den militære konteksten påvirker dem selv og deres evne til å lede andre. I tillegg skal de få en innføring i Forsvarets ledelsesfilosofi. Kadettene skal tilegne seg kunnskaper om og forstå hva som styrer ledere i deres valg, og hvordan disse valgene påvirker lederskapet. Dette skal danne et kunnskapsmessig grunnlag for utvikling av egen offisersidentitet og egen lederskapsfilosofi. Gjennom praktisk utdanning skal kadettene utvikle evnen til å tilpasse sitt lederskap til situasjonen.

Innhold

1. studieår: Introduksjon til delemnet, allmenne ledelsesteorier, den militære konteksten, situasjonsavhengig lederskap

Gruppepsykologi, teamutvikling og avdelingsånd, stresspåvirking og stressmestring, stridsutholdenhet og motivasjon

Semester 3: Forsvarets fellesoperative doktrine, beslutningsmodellen OODA⁴, oppdrags- og ordrebasert ledelsesfilosofi, den militære profesjon

Semester 4: Introduksjon til semesteret, lederskap ved ulike typer militære operasjoner, makt og eskalering av maktbruk ut fra gitte engasjementsregler (ROE), stress og aggresjon i forbindelse med oppdragsløsning, FN-resolusjon 1325 og beskyttelse av sivile

Mål

1. studieår

Når kadettene er ferdige med 1. studieår, skal de

- forstå hvordan lederutdanningen og lederutviklingen ved Krigsskolen er bygget opp, og de skal ha en faglig begrunnelse for egen LU-kontrakt
- ha kjennskap til sentrale allmenne ledelsesteorier
- ha kjennskap til sentrale historiske utviklingstrekk innenfor militær lederskapsteori
- forstå den konteksten militære operasjoner utøves i, og hvordan dette påvirker lederadferd og beslutningstaking
- forstå og få erfaring fra lederskap på stridsteknisk nivå
- forstå og ha egne erfaringer med hvordan man kan skape samhold, lagånd og stridsdyktighet i egen avdeling
- ha kjennskap til sentrale allmenne motivasjonsteorier
- ha kjennskap til hvordan stress påvirker ledere og undergittes atferd, og hvordan effekten av dette kan reduseres
- ha erfart egne reaksjoner på stress eller påkjenninger under vanskelige forhold og utvikling av strategier for å mestre slike forhold (individuelle mestringsstrategier)
- forstå andres mentale og fysiske reaksjoner på stress eller påkjenninger under vanskelige forhold og forstå hvordan dette påvirker egen lederadferd

Semester 3

Når kadettene er ferdige med semester 3, skal de

- ha kjennskap til karakteristiske trekk ved ledelse i konvensjonelle operasjoner
- forstå hvordan ulike måter å lede på kan påvirke en avdelings evne og vilje til å nå resultater
- ha kjennskap til sentrale styringsdokumenter for ledelse i Forsvaret og forstå hvordan denne ledelsesfilosofien kan påvirke egen lederatferd
- forstå og ha praktisk erfaring med ulike beslutningsmodeller med utgangspunkt i "OODA-loopen"
- ha kjennskap til begrepet profesjonsidentitet og forstå hva det innebærer å være del av den militære profesjon

Semester 4

Semester 4 baserer seg på fagfundamentet gitt i 1. studieår og semester 3. Når kadettene er ferdige med semesteret, skal de

- ha et bevisst forhold til utøvelsen av militært lederskap i ulike typer militære operasjoner i inn- og utland

⁴ (observe, orient, decide and act)

- forstå bruk av makt og eskaleringstrinn av maktbruk ut fra gitt ROE
- forstå hvordan stress og aggresjon kan påvirke evnen til å løse oppdrag
- ha kjennskap til FN-resolusjon 1325 og beskyttelse av sivile, hvilke muligheter og implikasjoner dette gir i fredsstøtteoperasjoner
- vite hva som kjennetegner et godt psykososialt arbeidsmiljø, og hvordan en som leder utvikler dette

Arbeidsmåter/organisering

I 1. studieår blir det lagt opp til en kombinasjon av forelesninger / foredrag og studentaktive undervisningsformer. I tillegg brukes de praktiske lederskapsarenaene (øvelser og kadettoppgaver) til å praktisere den teorien kadettene har studert og diskutert. Senere i studieåret er læring gjennom praksis sentralt, og her er kurs og øvelser den primære undervisningsformen. Teoriene skal bidra til økt evne til refleksjon og til å forstå egne og andres handlingsmønstre i praksis.

I semester 3 blir forståelse gjennom praktisk og teoretisk anvendelse vektlagt. Sentralt i undervisningen er at kadettene etter hvert skal utvikle et kritisk blikk på de forskjellige ledelsesteoriene og modellene som diskuteres. I semester 4 foregår undervisningen i hovedsak etter "60 seconds"-modellen eller som seminarer. Pensum blir i hovedsak diskutert og ikke forelest. I semester 4 blir ledelsesdimensjonen berørt i flere fag slik som taktikk og operasjoner, strategi og interkulturell kommunikasjon.

Arbeidskrav

Kadettene må få godkjent (bestått) følgende arbeidskrav for at de skal kunne fremstille seg til eksamen:

En individuell innleveringsoppgave på 2000 ord (+/- 10 %) ved avslutning av første semester. Oppgaven gis normalt 30 dager før innlevering.

Vurdering

Semester 2 Individuell skriftlig hjemmeeksamen på 2000 ord (+/- 10 %). Oppgaven gis normalt 30 dager før innlevering. Bokstavkarakterer.

Semester 4 Individuell skriftlig hjemmeeksamen. 48 timer. Bokstavkarakterer.

Eksamenene i semester 2 og 4 teller henholdsvis 40 og 60 prosent og gir total karakteren i emnet militært lederskap. Forutsetningen for karakter i emnet er at kandidatene får bestått også i delemnene utdanningsledelse, lederutviklingsprinsipper og organisasjonsforståelse.

Utdanningsledelse

3 studiepoeng, semester 1 og 6

Hensikt

Kadettene skal forstå prinsipper for utdanningsledelse som gjør dem i stand til å analysere oppdrag, avdekke utdanningsbehov, planlegge og gjennomføre

utdanning på tropps- og kompaninivå. Dette omfatter kjennskap til Forsvarets styrende utdanningsdokumenter og prinsipper for utdanning i Hæren.

Innhold

Utdanningsledelse omfatter undervisningslære inkludert gjennomføring av kadettinstruksjoner og føringer, og utdanningsplanlegging.

Gjennom undervisningslære og som deltager i utdanningen på Krigsskolen får kadettene praktiske erfaringer fra gjennomføring av utdanning med forskjellige pedagogiske metoder. Dette skal gi dem tilstrekkelig erfaringsbakgrunn slik at de kan tilpasse pedagogisk metode til læringsmål og tilgjengelige ressurser for utdanning. Gjennom utdanningsplanlegging skal kadettene få praktisk trening i å analysere oppdrag, avdekke utdanningsbehov og planlegge et utdanningsprogram.

Temaer:

Semester 1: lærestil og studieteknikk, læringsprosesser og "after action review", undervisningslære og presentasjonsteknikk, styrende utdanningsdokumenter.

Semester 6: en helhetlig tilnærming til utdanningsledelse med vekt på utdanningsplanlegging på kompani-/bataljonsnivå. Forsvarets styrende utdanningsdokumenter, utdanningsplanlegging, mål og ressurser og den lærende organisasjon

Mål

Semester 1

Kadettene skal

- kjenne til grunnleggende studieteknikk som et utgangspunkt for eget studium og som utgangspunkt for å planlegge og gjennomføre undervisning for andre
- ha kjennskap til sentrale begreper knyttet til læring og kunnskapsutvikling
- ha kjennskap til Forsvarets prinsipper for utdanning og til styrende utdanningsdokumenter
- ha kjennskap til innhold og utvikling av en utdanningsplan (tverrfaglig med taktikk og operasjoner)
- forstå veiledningsmetodikk som grunnlag for kunnskapsutvikling (i sammenheng med veileder 1-kurset)
- forstå og få egne erfaringer med hvordan "after action review" (AAR) kan brukes for å legge til rette for læring i forbindelse med øvelser og andre læringsaktiviteter på praksisarenaer

Semester 2, 3 og 4

Kadettene skal

- forstå ulike pedagogiske metoder og få kunnskaper om deres fordeler, ulemper og anvendelsesområder

Semester 6

Kadettene skal

- forstå utdanningsplanlegging på kompani-/bataljonsnivå
- utvikle en utdanningsplan for en avdeling som skal deployere til en operasjon i utlandet (i grupper)

Arbeidsmåter/organisering

Semester 1: kombinasjon av forelesninger, oppgaveløsning og praktiske gjennomføringer i form av kadettinstruksjon (kadetter holder instruksjon for medkadetter).

I semester 2, 3 og 4 blir det lagt opp til refleksjon knyttet til de utdanningsmetodene som brukes i utdanningen på Krigsskolen.

I tillegg til prosjektarbeidet i semester 6 får kadettene praktisk erfaring med utdanningsledelse gjennom føringsøvelsen.

Arbeidskrav

I semester 6 jobber kadettene med et tverrfaglig prosjektarbeid bestående av flere delprosjekter. Et av disse delprosjektene omfatter utdanningsplanlegging og er et arbeidskrav i delemnet. Detaljer i prosjektarbeidet: se emnebeskrivelsen for stabstjeneste og semesterbeskrivelsen for semester 6.

Vurdering

Semester 6. Tverrfaglig skriftlig prosjektarbeid i grupper. Prosjektet omfatter stabstjeneste, utdanningsledelse og organisasjonsforståelse. Bestått / ikke bestått.

Bestått i delemnet utdanningsledelse er en forutsetning for karakter i emnet militært lederskap.

Lederutviklingsprinsipper

2 studiepoeng, semester 1 og 3

Hensikt

Den overordnede hensikten med delemnet lederutviklingsprinsipper er å gi kadettene kjennskap til og erfaring med forskjellige grunnleggende prinsipper, verktøy og ledelsesmodeller som kan bidra til at de skal være i stand til å utvikle seg selv og sine medkadetter i løpet av studietiden og seg selv og sine undergitte etter studiet. Metodene og verktøyene bygger opp under og gjør det mulig å operasjonalisere Forsvarets ledelsesfilosofi. Denne tilnærmingen til lederskap bidrar til å bygge effektive avdelinger. Delemnet kan også være et teoretisk grunnlag som kadettene kan bygge sin lederskapsfilosofi på.

Innhold

Kurset veileder 1 gjennomføres i slutten av semester 1.

Kurset grunnkurs i utviklende lederskap gjennomføres i semester 3 og må ses i sammenheng med LU-samlingen "den militære profesjon" i semester 3 og LU-samlingen "min lederskapsfilosofi" i slutten av semester 6.

Mål

Når kadettene er ferdige med kurset veileder 1, skal de ha

- egne erfaringer med generelle veiledningsferdigheter for individ- og grupper

- evne til å være oppmerksomme, bl.a. evne å tolke signaler, stille reflekterende spørsmål og vurdere situasjoner slik at det gis god og situasjonstilpasset veiledning/oppfølging
- samhandlingsferdigheter, kjennskap til preferanser og forskjellighet, kjennskap til påvirkning på situasjoner, innsikt i egne holdninger og bevissthet om egen praksisteori
- metodikk for å utvikle felles begrepsapparat og kunne avdekke mentale modeller
- grunnleggende forutsetninger for å gjennomføre debrief med egen enhet

Når kadettene er ferdige med grunnkurs i utviklende lederskap, skal de ha

- kjennskap til lederstilsmodellen utviklende lederskap og hvilke mekanismer som virker motiverende og dermed utløser de menneskelige mentale ressurser som er nødvendige i ulike situasjoner
- gjennomarbeidet og diskutert egne lederskaperfaringer opp mot ledelsesteorier og fått ny innsikt i egen ledererfaring og personlige utviklingsbehov
- fått tilbakemelding på eget lederskap og dermed et godt grunnlag for videre lederutvikling
- utarbeidet en konkret, realistisk gjennomførbar plan for egen lederutvikling som grunnlag for senere lederplattform

Arbeidsmåter/organisering

Veileder 1 gjennomføres som et kurs sammenhengende over 40 timer. Praktisk gjennomføring med etterlesning for å belyse kunnskapsmessige aspekter ved lærestoffet. Det arbeides mye i små grupper (triader).

Verktøyene forutsettes brukt aktivt i relevante situasjoner under resten av studiet.

Grunnkurs i utviklende lederskap gjennomføres over tre dager sammenhengende og deretter en oppfølgingsdag. Kurset gjennomføres ved teoriformidling, bearbeiding av individuell 360° lederevaluering og utarbeidelse av plan for personlig lederutvikling. Kadettene arbeider vekselvis individuelt og i små grupper (triader).

Arbeidskrav

Veileder 1-kurset og grunnkurs i utviklende lederskap skal gjennomføres tilfredsstillende.

Vurdering

Kadettene får beståttkarakter i delemnet forutsatt at de har gjennomført begge kursene tilfredsstillende.

Organisasjonsforståelse

3 studiepoeng, semester 6

Hensikt

Hensikten med delemnet er å gi kadettene innsikt i hvordan organisasjoner kan betraktes og utvikles fra flere forskjellige perspektiver. Dette skal gjøre kadettene i stand til å tilpasse egen lederadferd og egen organisasjon til målene de skal nå,

oppdragene de skal løse og den konteksten de skal virke i. I tillegg skal kadettene forstå å sette egen organisasjon (tropp, kompani) inn i en større organisatorisk ramme (bataljon, brigade, Forsvaret). Delemnet berører sentrale temaer i organisasjonsteori som skal bidra til at kadettene får økt kunnskap om hvilke mekanismer som påvirker, endrer og utvikler organisasjoner.

Innhold

Generell introduksjon til delemnet der forskjellige perspektiver for å forstå organisasjoner skisseres. Her dekkes organisasjonsstruktur, kultur og tilpasning, seleksjon, rekruttering og mangfold, grupper og team, maktbruk, ressursfordeling og lærende organisasjoner.

Mål

Når kadettene er ferdige med delemnet, skal de

- forstå begrepet organisasjonskultur og vite hvordan organisasjonskulturer kan utvikles og forandres
- forstå hvordan de forskjellige styringsprosessene påvirker avdelingens evne og mulighet til å nå sine mål
- forstå betydningen av riktige seleksjons- og rekrutteringsstrategier
- ha erfaring med gruppeutvikling og teamarbeid
- ha kunnskap om betydningen av å utnytte organisasjonens ressurser optimalt
- ha kjennskap til hvordan man kan utnytte organisasjonsperspektivene som lederverktøy
- ha kjennskap til styrker og svakheter ved forskjellige organisasjonsformer

Arbeidsmåter/organisering

Forelesninger, gruppearbeid og prosjektarbeid

Arbeidskrav

I semester 6 jobber kadettene med et tverrfaglig prosjektarbeid som består av flere delprosjekter. Et av disse delprosjektene omfatter organisasjonsforståelse og er et arbeidskrav i delemnet. Detaljer i prosjektarbeidet: se emnebeskrivelsen for stabstjeneste og semesterbeskrivelsen for semester 6.

Vurdering

Tverrfaglig skriftlig prosjektarbeid i grupper. Prosjektet omfatter stabstjeneste, utdanningsledelse og organisasjonsforståelse. Vurderes til bestått / ikke bestått. Bestått i organisasjonsforståelse er en forutsetning for karakter i militært lederskap.

Emne: etikk og jus

7 studiepoeng, semester 1–4

Delemner: *militæretikk* og *militær rett*

Innledning/hensikt

Emnet etikk og jus bidrar til refleksjon over grunnleggende holdninger og viktige spørsmål i møte med vår egen profesjons praksis. Kadettene skal forstå sentrale bestemmelser innenfor militær rett og begreper knyttet til etisk refleksjon slik at de er i stand til å utøve kritisk refleksjon overfor det bestående dersom noe fremstår etisk eller juridisk problematisk.

Vurdering

Se delemnebeskrivelsene. Bestått / ikke bestått. Det er en forutsetning at kadettene består både militæretikk og militær rett for å få bestått i emnet.

Militæretikk**Hensikt**

Militæretikk skal bidra til refleksjon over grunnleggende holdninger og viktige spørsmål vi har i møte med vår egen profesjons praksis. Etikk handler om å ta stilling til hvordan vi skal leve og oppføre oss som mennesker, hvordan vi skal leve sammen og hvordan vi begrunner våre handlinger. Etikk er refleksjon over det vi kaller moral. Moral kan på sin side bestå av alt fra enkle grunnregler via personlige holdninger til mer grunnleggende verdier som samfunnet og Forsvaret ønsker å bygge på og realisere. I etikken tar vi derfor opp de grunnleggende, de vanskelige og de brysomme spørsmålene i nær tilknytning til og integrert i andre emner og aktiviteter.

Hovedmålet med delemnet er å oppøve kadettene evne til å forutse og forberede seg på moralske dilemmaer. Kadettene skal i tillegg forstå begreper knyttet til etisk refleksjon, og de skal selvstendig kunne utøve kritisk refleksjon overfor det bestående dersom dette fremstår som etisk problematisk i en gitt kontekst. Gjennom utdanningen skal kadettene være i stand til å betrakte egne handlinger gjennom et "etisk filter".

Innhold

1. studieår: Introduksjon til delemnet militæretikk, Forsvarets verdier og egne verdier, holdninger, "å være dyktig" og etisk teori.

Møte med stress og vanskelige valg, "å være modig", varsling og begrunnelser for bruk av militær makt (jus ad bellum).

Semester 3: Etske aspekter ved oppdragsbasert ledelse og utviklende lederskap, erfaringer ved å miste noen, å være omsorgsfull, og forberedelse og gjennomføring av verdiseminar.

Semester 4: Moralske dilemmaer i komplekse kontekster, religion og konflikt, erfaringer ved å måtte ta liv, å være handlekraftig og forberedelser og etterarbeid ved ulykker og kriser.

Mål

1. studieår

Når kadettene er ferdige med første semester, skal de

- ha bevissthet om egne verdier og forstå grunnleggende verdinormer og kodekser i Forsvaret
- ha innsikt i etiske grunnprinsipper
- forstå hvordan holdninger og holdningsendringer oppstår
- vite hva det innebærer å være dyktig⁵ (militær klokskap)

Når kadettene er ferdige med andre semester, skal de

- ha innsikt i egne og andres reaksjoner i møte med stress og vanskelige valg
- ha økt bevissthet om hva det innebærer å være modig
- ha innsikt i hva som kjennetegner en varsler, og hvordan vi kan si fra
- forstå begrunnelser for bruk av militær makt, jus ad bellum, og forholdet mellom jus, etikk og politikk

Semester 3

Når kadettene er ferdige med semester 3, skal de

- forstå etiske utfordringer ved oppdragsbasert ledelse og utviklende lederskap
- ha kjennskap til normale menneskelige reaksjoner ved å miste noen
- ha kjennskap til begrepet profesjonsetikk
- vite hva det innebærer å være omsorgsfull

Semester 4

Når kadettene er ferdige med semester 4, skal de

- ha kunnskap om hva som kreves av forberedelser og etterarbeid i forbindelse med ulykker og kriser
- forstå forskjellige aspekter ved religion og konflikt
- ha kjennskap til mentale forberedelser til og normale menneskelige reaksjoner på å ta liv
- vite hva det innebærer å være handlekraftig
- ha innsikt i begrepene nøytralitet og upartiskhet i en krigssone
- ha praktisk erfaring med å håndtere moralske dilemmaer i komplekse situasjoner (øvelse FSO)

Arbeidsmåter/organisering

I de fire semestrene blir det lagt opp til en kombinasjon av studentaktive undervisningsformer (SAU), bl.a. gruppediskusjoner, problemløsning og oppgaveløsning og forelesninger/foredrag. Integrasjon med andre emner i de aktuelle semestrene.

Arbeidskrav

Delta i planlegging og gjennomføring av verdiseminaret i semester 3.

⁵ se Hærens offiserskodeks

Vurdering

Semester 3 Individuell innleveringsoppgave på 1000 ord (+/- 10 %). Bestått / ikke bestått.

Militær rett**Hensikt**

Militær rett skal gi kadettene grunnleggende kunnskap om juridiske forhold og de rettslige overbygninger som virker inn på utøvelsen av offisersyrket i nasjonal og internasjonal sammenheng. Denne kunnskapen skal danne bakgrunn for utvikling av forståelse i fagene strategi og taktikk. Delemnet dekker en liten del av det store fagfeltet militær rett. Gjennom de grunnleggende kunnskapene i delemnet skal kadettene kunne kjenne igjen situasjoner der de må skaffe seg større innsikt i juridiske spørsmål før de tar beslutninger. Undervisning i militær rett gir kadettene en innføring i juridisk metodelære og opplæring i internasjonal rett med vekt på krigens folkerett.

Innhold

1. studieår (semester 2): juridisk grunnlag med juridisk metodelære, nasjonal lov og folkerett, regler for å gå til krig (jus ad bellum), klassifisering av konflikter, mandat og engasjementsregler, grunnleggende prinsipper i krigens folkerett, prinsipper for fangebehandling, begrunnelser for forbudte, delvis forbudte og omdiskuterte våpen, internasjonal strafferett og kommandoforhold

Semester 3 og 4: krigens folkerett og menneskelige faktorer, og mandat og engasjementsregler i praksis

MålSemester 2

Når kadettene er ferdige med studieåret, skal de

- ha kunnskap om juridisk metodelære
- ha kunnskap om forholdet mellom nasjonal rett og folkeretten (internasjonal rett)
- ha kunnskap om juridiske, etiske og politiske begrunnelser for militær maktbruk (jus ad bellum) og hvordan dette påvirker mandat og engasjementsregler
- forstå forskjellene i regelverk som gjelder ved ulike typer konflikter
- forstå ulike engasjementsregler, som ROE⁶, MoU⁷ og SOFA⁸, samt forholdet mellom ROE og nødverge
- forstå grunnleggende prinsipper i krigens folkerett (jus in bello)
- forstå prinsipper for fangebehandling og ledelse av personell som behandler fanger
- forstå begrunnelser for forbudte, delvis forbudte og omdiskuterte våpen
- forstå internasjonal strafferett, kommandoforhold og sjefens ansvar og plikter
- forstå Røde Kors' rolle i konfliktområder

⁶ ”Rules of Engagement”

⁷ Samarbeidsavtaler mellom partene

⁸ Natos juridiske rammer for operasjoner

Semester 3 og 4

Når kadettene er ferdige med semestrene, skal de

- ha kunnskap om hvordan menneskelige faktorer påvirker oppfatningen av krigens folkerett
- forstå bruk av makt og eskaleringstrinn for maktbruk ut fra ROE
- forstå prinsipper i internasjonale fredsoperasjoner og multinasjonale militæroperasjoner

Arbeidsmåter/organisering

Undervisningen i militær rett blir gitt konsentrert. Kadettene skal før undervisningen ha gjennomført begge e-læringskursene i krigens folkerett (det generelle kurset og kurset for ledere). Forelesninger/foredrag og studentaktive undervisningsformer.

Arbeidskrav

Gjennomført og bestått de to e-kursene i krigens folkerett (Forsvarets opplæringsportal) før undervisningsperioden begynner. Kursene kreves bestått for å få beståttkarakter i emnet.

Vurdering

Semester 2 Innleveringsoppgave på 2000 ord (+/- 10 %). Bestått / ikke bestått.

Emne: strategi

19 studiepoeng, semester 3 og 4

Hensikt

Hensikten med emnet er å vise sammenhengen og påvirkningen mellom samfunn, politikk og militærmakt. Emnet skal gi kadettene de politiske og militære rammene som ligger til grunn for operasjonene som drives i emnene taktikk og ledelse.

Innhold

Emnet strategi omfatter tre temaer som griper inn i hverandre: strategi, sikkerhetspolitikk og krigshistorie.

Emnet gir en historisk fremstilling av forholdet mellom militærvesen og samfunn fra renessansen og frem til i dag, med en klar vekt på det 20. århundre.

Kadettene skal få kjennskap til og forståelse for utviklingen av det vestlige militærvesenet og samfunn og for de militærteoretiske retninger som har styrt og styrer bruken av militær makt. Emnet skal forklare grunnleggende militærteoretiske, sikkerhetspolitiske og strategiske problemer samt gi kadettene en innføring i operasjoner på det fellesoperative nivået. Emnet beskriver ulike former for krig og væpnede konflikter. Hensikten er å vise kadettene spennet av ulike kriger og konflikter fra begrensede via totale kriger til dagens kriger og konflikter preget av opprørsbekjempning og fredsstøttende operasjoner. For å oppnå hensikten skal emnet gjennom et utvalg av eksempler vise kadettene hvordan historie må behandles rent metodisk og hvordan historiske kilder behandles.

Mål

Når kadettene er ferdige med emnet strategi, skal de

I strategi

- kunne redegjøre for og vurdere de viktigste trekkene i utviklingen av det vestlige militærvesenet fra renessansen frem til 1989 med vekt på periodene:
 - tidlig moderne tid og den militære revolusjon (semester 3)
 - revolusjonskrigene (semester 3)
 - de totale kriger 1870–1945 (semester 3)
 - kald krig (semester 3)
- kunne vurdere de viktigste syn på krigføring fra renessansen og frem til våre dager med vekt på:
 - nye kriger (semester 3)
 - opprørskrig og opprørsbekjempning (semester 4)
 - internasjonal krisehåndtering / fredsstøttende operasjoner (semester 4)
- kjenne til det fellesoperative nivået og de andre forsvarsgrenenes muligheter og begrensninger med vekt på:
 - å forstå de sentrale delene av Forsvarets fellesoperative doktrine (FFOD) og Forsvarets doktrine for landoperasjoner (FDLO) (semester 3 og 4)
 - å bli kjent med Forsvarets doktrine for maritime operasjoner og Forsvarets doktrine for luftoperasjoner (semester 3)

I sikkerhetspolitikk

- kunne anvende grunnleggende sikkerhetspolitiske begreper og forstå deres betydning for det norske militærstrategiske og operasjonelle nivå, bl.a. begrepene stat, sikkerhet og maktbalanse (semester 3)
- kunne redegjøre for den sikkerhetspolitiske sammenheng dagens norske militære styrker opererer i, og vurdere de konsekvenser det har for militær aktivitet (semester 4)

I krigshistorie

- kunne anvende historisk metode og forstå de metodiske utfordringene rundt studier av krig (semester 3)
- kunne anvende ulike typer kildemateriale på en vitenskapelig holdbar måte for å forstå en krigshistorisk hendelse (semester 3 og 4)
- kunne anvende krigshistoriske scenarier i forbindelse med andre emner og delemner (semester 3 og 4)

Arbeidsmåter/organisering

Undervisningen blir lagt opp med studentaktive undervisningsformer. Kadettene kan forvente en variasjon mellom problemløsning, gruppearbeid, veiledet oppgaveløsning, gruppediskusjoner, forelesninger og selvstendige studier. Kadettene blir jevnlig pålagt å presentere sine arbeider. Både muntlige og skriftlige presentasjoner vektlegges.

Emnet strategi knyttes tett opp mot taktikk og operasjoner i alle semestre for å kunne støtte dette delemnet med krigshistoriske eksempler og sikkerhetspolitisk, historisk og militærteoretisk kontekst. I dagens operasjoner tar strategi sikte på å gi kadettene forståelse for hvordan de ulike politiske og militære virkemidlene kan samordnes i et sammenhengende hele, for eksempel gjennom konseptene helhetlig tilnærming, integrerte operasjoner, opprørsbekjempning og multifunksjonelle operasjoner.

Inkludert i disse operasjonstypene ligger de militære styrkenes rolle i realiseringen av politiske målsetninger, koordineringen med sivile aktører, både statlige og ikke-statlige, og forholdet til sivilbefolkningen i Norge og i innsatsområdet. Undervisningen følger det juridiske rammeverket og dominerende internasjonale retningslinjer, som for eksempel beskyttelse av sivilbefolkningen og "gender"-perspektivet.

Arbeidskrav

Det gjennomføres flere skriftlige innleveringer i strategi.

Vurdering

Semester 4: Skriftlig hjemmeeksamen. 48 timer. Bokstavkarakter.

Emne: engelsk

15 studiepoeng, semester 1–6

Hensikt

Kadettene skal kunne fungere i stillinger og omgivelser hvor arbeidsspråk og omgangsspråk er engelsk. Dette stiller store krav til korrekt, forståelig og presis språkføring skriftlig og muntlig og til evne til å tilegne seg og reflektere over informasjon presentert på engelsk, i tekst og tale. Engelsk ved KS skal oppøve disse ferdighetene. Samtidig skal engelsk gjennom et utvalg av tekster, herunder skjønnlitteratur, bidra til personlig vekst og modning ved å stimulere til refleksjon over allmennmenneskelige problemstillinger generelt og offisersrollen spesielt. På denne måten bidrar engelsk til helheten i utdanningsløpet ved KS.

Innhold

I engelsk benyttes kortere og lengre tekster, både skjønnlitteratur og sakprosa. Tekstene omhandler et bredt spekter av temaer med relevans for den militære leder, for eksempel menneskenatur og lederskap, motivasjon, operasjoner, stridsreaksjoner, politikk og historie. Det er vesentlig for språktilegnelse å lese lengre tekster, og studiet inneholder både fag- og skjønnlitteratur. Tekster med militær vinkling styrker og vedlikeholder kadettenes militærfaglige vokabular. Engelsk styrker også systematisk generelle språkferdigheter gjennom mengdetrening og bevisstgjøring om språkets oppbygning.

Mål

Ved endt utdanning skal offiserene kunne

1. kommunisere på naturlig engelsk med stor grad av sikkerhet og bevissthet om språklige registre, skriftlig og muntlig, både om militærfaglige spørsmål og i bredere sammenhenger, tilsvarende nivå 3 eller bedre som beskrevet i NATO STANAG 6001
2. knytte temaene i tekststudiet opp mot problemstillinger som er relevante for en militær leder

Arbeidsmåter

Jevnlig skriftlig produksjon og ukentlig undervisning gjennomgående i hvert semester.

Overveiende studentaktive undervisningsformer

Individuelle, parvise, gruppevise eller klassevise arbeidsformer

- Praktisk trening i generell språkferdighet gjennom diskusjoner, essays, kadettpresentasjoner etc.
- Oppfølging av og tilbakemelding på temaer fra delemnet *metode*, herunder skriveprosess, argumentasjon og kildebruk, presentasjonsteknikk skriftlig og muntlig
- Samarbeid med blant andre landmakt og ledelse

Arbeidskrav

Skriftlige innleveringer i hvert semester spesifiseres av faglærer.

Vurdering

- Semester 2: Skriftlig eksamen som teller $\frac{1}{3}$ av engelskarakter, 6 timer.
Bokstavkarakterer.
- Semester 4: Muntlig eksamen som teller $\frac{1}{3}$ av engelskarakter (pensum fra 1. og 2. år), ca. 20 min pr. kadett. Bokstavkarakterer.
- Semester 6: Skriftlig eksamen (hele pensum), teller $\frac{1}{3}$ av engelskarakter, 5 timer.
Bokstavkarakterer.

Emne: interkulturell kommunikasjon

5 studiepoeng, semester 4

Hensikt

I sin yrkesutøvelse, spesielt i operasjoner i utlandet, skal kadettene fungere i stillinger som krever samvirke med andre og tildels svært annerledes kulturer, både innenfor og mellom avdelinger og overfor lokalbefolkning og andre sivile aktører. Gjennom emnet interkulturell kommunikasjon skal kadettene bevisstgjøres om sin egen kultur og få kunnskap om og bedre kunne fungere sammen med mennesker fra andre kulturer.

Mål

Når kadettene er ferdige med emnet, skal de

- ha bevissthet om egen kulturell identitet
- ha grunnlag for å forstå betydningen av kompleksitet i kommunikasjonsprosesser
- ha kunnskap om og forståelse av og for kulturelle forskjeller
- forstå og anvende sentrale begreper som hjelper dem i analysen av kulturforskjeller og kommunikasjonsprosesser
- kunne anvende sin innsikt som analyseverktøy og rettesnor i konkrete operasjoner og scenarioer

Innhold

- kommunikasjonsprosesser
- kultur: definisjoner, innlæring, innhold, forskjeller
- kulturbevissthet og etnosentrisitet
- relevante problemstillinger, "cases" og scenarioer

Arbeidsmåter

- engelsk som arbeidsspråk
- kommunikasjonsprosesser tillegges vekt
- overveiende interaktive seminarer
- forelesning/innføring
- oppgaveløsning, "case"-studier, simulering

Vurdering

Skriftlig eksamen, 4 timer. Kandidatene kan velge å besvare eksamen på norsk eller engelsk. Bokstavkarakterer.

Emne: fysisk fostring (fyfo)

15 studiepoeng, semester 1–6

Hensikt

Hensikten med emnet fysisk fostring er at kadettene skal tilegne seg kunnskaper, ferdigheter og holdninger slik at de som offiserer skal kunne ivareta egen og andres fysiske form i den hensikt å mestre kravene som profesjonen stiller.

Innhold

Emnet består av relevante teoretiske og praktiske temaer som skal gi nødvendige kunnskaper, ferdigheter og holdninger.

Hensikten med den teoretiske undervisningen er å gi kadettene et grunnlag for å forstå sammenhengen mellom fysisk kapasitet og militær prestasjonsevne.

Kadettene skal kunne analysere oppdrag med tanke på behovet for fysisk kapasitet, i tillegg til å kunne planlegge, gjennomføre og evaluere relevant fysisk trening for å nå ønsket nivå.

Temaer: skadeforebygging, orientering, utholdenhet, styrke, treningslære, treningsplanlegging, kosthold, militær kamptrening og KBE (kropp, bevegelse og energi).

Hensikten med den praktiske undervisningen er å gi kadettene det fysiske grunnlaget til å mestre de operative kravene som profesjonen stiller. Kadettene skal i løpet av utdanningen vedlikeholde og utvikle sin fysiske yteevne og psykiske hardførhet.

I tillegg skal den praktiske undervisningen gi kadettene praktisk instruktør- og ledererfaring for at de skal kunne planlegge og gjennomføre fysisk trening med andre soldater individuelt eller i avdeling.

Temaer: skadeforebygging, orientering, utholdenhet, styrke, militær kamptrening, nærkamp, livredning og militære ferdighetsmerker.

Mål

Hovedmålet er å utdanne offiserer som er i stand til å trene og lede avdelinger med tanke på å oppnå høy militær prestasjonsevne. I tillegg skal kadettene ha de nødvendige kunnskaper, ferdigheter og holdninger som skal til for å mestre de operative kravene som profesjonen stiller.

Kadettene skal

- tilegne seg kunnskaper slik at de blir i stand til å planlegge og gjennomføre tiltak som bidrar til å vedlikeholde eller forbedre sin egen og andres fysiske og psykiske robusthet
- utvikle ferdigheter slik at de selv mestrer de fysiske og psykiske kravene som utdanningen og profesjonen stiller
- utvikle og tilegne seg instruktør- og lederegenskaper slik at de blir i stand til å gjennomføre fysisk trening med soldater og avdelinger, med høy kvalitet

Arbeidsmåter/organisering

Fysisk fostring er et gjennomgående emne med undervisning i alle seks semestrene. Det er programfestet ca. fire timer undervisning per uke. I tillegg skal kullet team med utgangspunkt i den fysiske standarden til kadettene gjennomføre obligatorisk gruppevis trening. Hvert kull har sin egen idrettsoffiser som er en del av kullet team og har hovedansvaret for planlegging, koordinering og gjennomføring av fagområdet. Undervisningen er en kombinasjon mellom teoretiske og praktiske timer med hovedvekt på læring under praktisk trening. Egentrening, arbeid med innleveringer, gruppearbeid o.l. kommer i tillegg, avhengig av hva som er mest hensiktsmessig for forskjellige temaer.

Arbeidskrav

Emnet har følgende obligatoriske arbeidskrav:

- Tre obligatoriske trenings-o-løp i semester 3 (to dag- og ett natt-).
- Delta i nærkamp nivå 1-instruktørkurs.⁹
 - Hver kadett skal så langt det er mulig gjennomføre en kadettinstruksjon i nærkamp eller annet tema.
- Delta på alle KSM med innsats etter beste evne (kvalifiserer til tildeling av "Tælkruset").
- Innlevering av skriftlige oppgaver til enkelte temaer (f.eks. arbeidshefter, planleggingsnotat for kadettinstruksjoner, treningsdagbok m.m.). Kadetter som ikke får godkjent innleveringen, må levere oppgaven på nytt med ny frist fastsatt.
- Det forventes en positiv utvikling i fysisk form (3000 m-løp og styrketester) fra første til siste studieår. Årlige tester blir gjennomført i regi av idrettsoffiser.
- Livredningsprøven gjennomføres tentativt i semester 4 og må bestås for at kadettene skal kunne operere i et miljø hvor det er risiko for drukningsulykker.

Program livredningsprøven: KS benytter Norges Livredningsselskaps livredningsprøve: stup fra kanten, 50 meter svømming med arbeidsuniform med påfølgende avkledning i vann, dykk til bunnen av bassenget for å hente opp livredningsdukke og påfølgende ilandføring (50 m). Dukkens ansikt skal hele tiden være over vann. Deretter skal en medkadett redde opp fra bassenget og legges i stabilt sideleie. Prøven avsluttes med hjerte-lunge-redning (HLR) iht. Norges Livredningsselskaps standard.

Tidskrav:	kvinner	4 min 45 sek
	menn	4 min 15 sek

Vurdering (gjelder kull 09–12)

Eksamen består av følgende deler som hver for seg og samlet vurderes med bokstavkarakter.

Semester 2	skriftlig teoriprøve – teller 20 % av karakteren i fyfo
Semester 3	skriftlig prosjektoppgave – del 1: planlegging (maks. 10 sider) og del 2: gjennomføring og evaluering av egen treningsplan – teller 20 % av karakteren i fyfo
Semester 5	militær 5-kamp – teller 60 % av karakteren i fyfo

⁹ Idrettskontoret kan gi opplysninger om krav til nærkampinstruktør nivå 1

Militær 5-kamp består av øvelsene skyting, hinderbaneløp, hindersvømming, håndgranatkast og 8 km løp. Eksamen gjennomføres i september-oktober i henhold til gjeldende bestemmelser for militær 5-kamp, Tff grp. 43. Unntak fra bestemmelsene gjelder terrengløp der også kvinner løper 8 km på eksamen. Poengberegning for kvinner: 32.00 min gir 1000 poeng +/- 1 poeng/sek

Det er i tillegg krav om bestått på 8 km terrengløp (som del av 5-kamp) med følgende minstekrav:

kvinner	45.00	(42.50 i leirløypa)
menn	39.30	(37.30 i leirløypa)

8 km terrengløp gjennomføres i "KS-løypa" (2 x 4 km) i Lillomarka. Ved dårlige løpsforhold i Lillomarka gjennomføres løpet i leirløypa (8 x 1 km).

Ved stryk i 5-kamp (totalpoengsum) eller ikke bestått 8 km, må hele 5-kampen gjennomføres på nytt.

Karakterskala for 5-kamp

Karakter	A	B	C	D	E	F
nedre poenggrense	4000	3600	3200	2800	2500	0–2499

Vurdering (gjelder f.o.m. kull 10–13)

Eksamen består av følgende deleksamener som hver for seg og samlet vurderes med bokstavkarakter

- Semester 2 skriftlig teoriprøve – teller $\frac{1}{3}$ av karakteren i fyfo¹⁰
- Semester 6 8 km pakningsløp med militær uniform og 22 kg sekk – teller $\frac{1}{3}$ av karakteren i fyfo
- Semester 6 styrke: push-ups, sit-ups, hang-ups og rygg-ups – teller $\frac{1}{3}$ av karakteren i fyfo

Kadettene må bestå hver av deleksamenene for å bestå fyfo. For kull 10–13 gjelder bestått snittkarakter på styrketestene, for senere kull gjelder krav om at kadettene også må oppnå beståttkarakter på hver av styrketestene.

Karakterskala

Karakter	8 km pakningsløp (min)		Hang ups (rep)		Push ups (rep)		Sit ups (rep)		Rygg ups (rep)	
	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner
A	48.00	55.00	15	21	50	30	75	75	35	35
B	51.00	58.30	13	17	42	25	65	65	30	30
C	54.00	62.00	9	13	36	20	45	45	25	25
D	57.00	65.30	6	9	28	16	35	35	20	20
E	60.00	69.00	4	5	20	12	20	20	15	15
F (stryk)	Dårligere	Dårligere	Dårligere	Dårligere	Dårligere	Dårligere	Dårligere	Dårligere	Dårligere	Dårligere

¹⁰ kan bli forskjøvet til semester 3

Beskrivelse av øvelsene

Teoriprøve: Skriftlig teoriprøve i semester 2 (eller 3) i grunnleggende temaer som treningslære, treningsplanlegging, utholdenhet, styrke og kosthold

8 km pakningsløp: Utholdenhet testes ved 8 km løp med uniform, marsjstøvler og 22 kg sekk i "KS løypen" (2 x 4 km). Gjennomføres i semester 6.

Styrke: Ferdigheten i styrke vurderes gjennom de fire øvelsene hang-ups, sit-ups, push-ups og rygg-ups. Karakteren i styrke er snittkarakteren av øvelsene, men hver øvelse må bestås, se tabellen foran. Unntak: for kull 10–13 beregnes gjennomsnittskarakter på styrkeøvelsene. Gjennomføres i semester 6.

Push-ups: Utgangsstilling er liggende på gulvet med pekefingeren i kant med skulderens ytterkant. Fingrene skal peke rett fremover. Under hele øvelsen skal kroppen være strak. Hofta skal ikke berøre gulvet. I nedre stilling skal brystet berøre gulvet. I øvre stilling skal armene være strukket. Bevegelsene skal utføres rolig og kontrollert i et jevnt tempo.

Hang-ups (menn): Utgangsstilling er hengende i høy bom med overtak og strake armer. Kroppen heves til haken er over øvre kant av bommen, og kroppen senkes igjen til armene er helt strake i nedre stilling. Kroppen skal være strak i alle faser av øvelsen. Heving av kroppen skal foregå rytmisk og uten "kipp" eller pendling.

Hang-ups (kvinner): Utgangsstilling er hengende i vannrett stilling med overtak, strake armer og hælene på en kasse. Kroppen skal være avstivet, og det er ikke tillatt med knekk i hofta eller kne. Kroppen skal heves til brystet berører bommen, og armene skal være strake i nedre stilling. Bevegelsene skal være kontrollerte.

Sit-ups: Utgangsstilling er liggende på matte med beina hevet på en kasse. Setet skal være plassert godt inntil kassen slik at det blir 90 grader knekk i hofteledd og kneledd. Partner holder fast beina på kassa. Hendene skal foldes bak hodet og være i berøring med hverandre under hele øvelsen (minimum er at fingertuppene berører hverandre). I øvre stilling skal vekselvis høyre og venstre albue berøre innsiden av motsatt kne. Bevegelsene skal være rolige og kontrollerte." Kipp" er ikke tillatt.

Rygg-ups: Utgangsstilling er liggende på magen over en kasse med hoften på kanten og beina festet i ribbevegg eller lignende. Overkroppen skal henge rett ned med hendene bak nakken. Øvelsen utføres ved å rulle sakte opp (med krum rygg) til vannrett stilling, stoppe bevegelsen markert i øvre posisjon og rulle rolig ned igjen. Hver repetisjon skal ta mellom tre og fire sekunder.

Emne: metode

15 studiepoeng, semester 1–5

Innledning/hensikt

Metode betyr å følge en bestemt vei mot et mål, å systematisere hvordan vi bearbeider kunnskap, hva vi vurderer som holdbar viten, hvordan vi analyserer, hvordan vi presenterer våre analyser og vurderinger, og hvordan vi behandler kilder for vår læring. Krigsskolen gir en profesjonsrelevant og konkret tilnærming til metodefaget.

Hensikten med metodefaget er at kadettene gjennom teori og praktisk arbeid skal få økt evne til å bruke vitenskapsteori og metodiske verktøyer som utgangspunkt for egen kunnskapsproduksjon, operasjonell planlegging og som bakgrunn for kritisk analyse av tekster, utsagn og tilnærminger til kunnskap. Videre skal man utvikle offiserer som er i stand til å presentere muntlig og skriftlig troverdige analyser basert på vitenskapsteoretisk og metodisk holdbare prinsipper.

Innhold

Undervisning i emnet går over fem semestre og er ofte en integrert del av undervisningen i andre emner. Metodeundervisningen i semester 1 gir kadettene en generell innføring i vitenskaplig tenkning, bruk av kilder og skriftlige fremstillinger. Kjennskap til historiske, juridiske og naturvitenskaplige metodetradisjoner gis som en del av undervisningen innenfor disse fagfeltene i semester 2, 3 og 4. I semester 5 gjennomføres et metodekurs som forberedelse til arbeidet med bacheloroppgaven. Samfunnsvitenskaplig metodetradisjon er sentralt i kurset.

Mål

Kadettene skal etter endt utdanning

- ha kunnskap om grunnleggende vitenskaplige tenkemåter og metoder for å frembringe kunnskap (semester 1)
- forstå bruk av kilder med bl.a. referanseteknikk og kildekritikk (semester 1)
- forstå begrepene problemstilling, (hypo)tese, drøfting og redegjørelse (semester 1)
- ha kunnskap om kravene til god argumentasjon
- ha gode ferdigheter i å presentere (skriftlig) en troverdig analyse eller svar på en problemstilling (1. studieår)
- ha kunnskap om juridiske, historiske, naturvitenskaplige og samfunnsvitenskaplige metodetradisjoner (semester 2, 3 og 4)
- forstå grunnleggende vitenskapsteori og kunnskapssyn (semester 5)
- forstå kvalitative og kvantitative metoder innenfor en samfunnsvitenskaplig metodetradisjon og hvordan disse metodene skal brukes i forbindelse med egen bacheloroppgave (semester 5)
- forstå de metodiske krav som stilles til bacheloroppgaven (semester 5)
- forstå hvordan vitenskaplige metoder kan brukes til å frembringe kunnskap, og hvordan man skal forholde seg kritisk til metodene (semester 5)

Arbeidsmåter/organisering

Metodeundervisningen består av innføring i teori og diskusjon og praksis i form av oppgaveskriving, presentasjoner og gruppearbeid. Undervisningen foregår i egne timer eller som en tverrfaglig del av andre emner.

Vurdering

Todelt eksamen, hvor begge deler er i semester 5. Bestått / ikke bestått. Alle hjelpemidler tillatt.

1. Teoretisk kunnskapsprøve – 6 timers skriftlig prøve, bestått / ikke bestått.
2. Praktisk metodeanvendelse som del av bacheloroppgave. Bestått bacheloroppgave medfører bestått del 2.

Bestått emnet metode krever bestått både teoretisk kunnskapsprøve og praktisk metodeanvendelse.

Bacheloroppgave

15 studiepoeng, semester 5

Hensikt

Kadettene skal lære hvordan man arbeider med å systematisere, analysere og presentere en fordypningsoppgave på bachelornivå. Med oppgaven skal kadettene vise at de forstår grunnleggende vitenskaplige og metodiske prinsipper, og gjennom arbeidet med oppgaven skal de bidra til å utvikle kunnskap som er relevant for offisersprofesjonen.

Mål

Målet med bacheloroppgaven er å utvikle kadettene evne til analytisk tenkning og selvstendig vurdering. Oppgaven skal være en fordypning innenfor et avgrenset tema og skal gi kadettene trening i å fremstille et problemkompleks etter anerkjente vitenskapsmetodiske krav og normer. Gjennom arbeidet skal kadettene utvikle dypere kunnskap innenfor et avgrenset tema knyttet til offisersprofesjonen.

Innhold og krav til oppgaven

Problemstilling/tese: Oppgaven skal ha en klar problemstilling, fortrinnsvis presentert som en tese/påstand (alternativt som en hypotese som man vil undersøke holdbarheten av). Kadettene må avgrense problemstillingen slik at den lar seg belyse innenfor de rammer som er gitt for oppgaven. Problemstillingen skal godkjennes av veilederen.

Teori og metode: Oppgaven skal dokumentere kjennskap til aktuell teori eller forskningsresultater på området som oppgaven omhandler. Kadettene skal begrunne valg av kvantitative eller kvalitative metoder og redegjøre for metodestrategien som er valgt. Kadettene forventes å gjøre bruk av eksisterende data, men de kan også innhente et begrenset empirisk datagrunnlag for å supplere skriftlige kilder. Valg av teoretisk/empirisk grunnlag og metodestrategi skal drøftes med veileder.

Kilder og kildebruk: Kadettene skal velge ut et kildemateriale på til sammen 700 til 1000 sider. Det er blant annet nødvendig å sikre en viss bredde innenfor fagfeltet. Omfanget av kildene skal drøftes med og godkjennes av veilederen. Det forventes at kadettene bruker sine kilder aktivt, dvs. at oppgaven redegjør for dem og kan drøfte dem kritisk opp mot oppgavens problemstilling. Aktiv, kritisk og riktig kildebruk blir honorert.

Omfang: Skriveperioden spenner over ca. 10 uker. I tillegg kommer metodekurset. Lengden på oppgaven varierer med valg av tema og metode. Oppgaven skal være på 8000 ord (+/- 20 %). I tillegg kommer forord, sammendrag, kildeliste og vedlegg.

Arbeidsmåter

Selvstendige studier og skriving. Før skriveperioden gjennomføres et kurs i vitenskapsteori og metode. Under skriveperioden får kadettene en veileder med kunnskap innenfor oppgavens tema.

Vurdering

Sensur av oppgaven bygger på følgende generelle kriterier for vurdering av vitenskapelige arbeider

- kunnskap om og forståelse av fagområdet
- kompleksitet
- evne til problemformulering, presentasjon og analyse (relevans)
- selvstendighet
- logisk og oversiktlig oppbygging av oppgaven
- språklig fremstilling og evne til kommunikasjon
- forståelse for og anvendelse av metode
- bruk av kilder og referanser
- originalitet

Bokstavkarakter.

Som utfyllende informasjon til KS' eksamensforskrift kan det opplyses at kandidater som stryker på bacheloroppgaven, kan søke om adgang til å arbeide med oppgaven med veiledning frem til en ny frist som blir fastsatt av eksamensrådet. Vanlig klageadgang bortfaller i slike tilfeller.

Emne: stabstjeneste

10 studiepoeng, semester 1 og 6

Innledning/hensikt

Hensikten med emnet er å gi kadettene kunnskaper om, forståelse av og gode holdninger til helhetlig og praktisk stabstjeneste, samtidig som kadettene skal forstå betydningen av godt stabsarbeid som en forutsetning for og en del av den operative virksomheten.

Kadettene skal gjennom refleksjon, oppgaver og diskusjoner utvikle etisk gode holdninger til stabstjeneste og kunnskap om hvordan regelverket skal benyttes for å gi optimal effekt.

Rammen vi underviser i, spesielt i semester 6, er kompani- og bataljonsnivået.

Mål

Når kadettene er ferdige med emnet, skal de

- ha etisk gode holdninger til stabstjeneste og forstå viktigheten av stabstjeneste som forutsetning for og naturlig del av den operative virksomheten (semester 6)
- forstå betydningen av Forsvarets systemer for administrasjon av ressurser (semester 6)
- ha forstått hvordan "Human Resource Management" (HRM) kan administreres (semester 6)
- ha forstått hvordan helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet (HMS) kan administreres (semester 6)
- ha forstått hvordan materieltjenesten kan administreres, og selvstendig kunne planlegge, gjennomføre og følge opp materiellforvaltning (semester 6)
- ha forstått vedlikeholdskonseptet i Forsvaret og selvstendig kunne ta ansvaret for planlegging, gjennomføring og kontroll av vedlikehold på materiell (sem. 1 og 6)
- forstå hvordan prosjektstyring og strategiske styringsverktøy for planlegging kan benyttes i en operativ ramme (semester 6)
- ha forstått hvordan økonomitjenesten kan administreres, og selvstendig kunne budsjettere og kontrollere forbruk av tildelte økonomiske midler (semester 6)
- ha kunnskap om administrasjon av den forebyggende sikkerhetstjenesten (semester 1 og semester 6)
- ha kunnskap om de lover og forskrifter som gjelder forvaltning av miljø og kulturminner, og hvordan Forsvarets virksomhet påvirker miljøet, og kunne planlegge egen aktivitet i tråd med dette (semester 6)
- ha kunnskap om militær disiplinærmyndighet – disiplinærretten
- ha kunnskap om militær vaktstjeneste, kjenne regelverket og utøve vaktstjeneste

Innhold

Med stabstjeneste menes i denne sammenhengen ledelse og administrasjon av forvaltningsfunksjonene personell (HRM), HMS, økonomi, materiell og sikkerhet.

Stabstjeneste har mange juridiske aspekter, og disse aspektene inngår derfor i alle temaene. Sentralt i arbeidet med emnet er rollen som operativ offiser i bataljonsrammen. En effektiv og rasjonell ledelse og administrasjon av egen avdeling

forutsetter at kadettene har kunnskaper om og forstår den helhetlige stabstjenesten, bl.a. at de har kjennskap til regelverk innenfor de forskjellige forvaltningsfunksjoner.

Emnet legger vekt på at stabstjeneste er en viktig lederfunksjon og ser det i lys av god forvaltningsetikk. Emnet omfatter problemstillinger knyttet til ledelse og administrasjon av en avdeling i garnison og i felt i nasjonale og internasjonale sammenhenger på kompani- og bataljonsnivå.

Emnet omfatter følgende temaer

- personalledelse og -administrasjon ("Human Resource Management" (HRM))
- helse, miljø og sikkerhet (HMS)
- materielledelse og -administrasjon
- økonomiledelse og -administrasjon
- forvaltningsetikk i Forsvaret
- forebyggende sikkerhetstjeneste

Kadettene får praktisk trening i stabstjeneste blant annet gjennom vaktstjeneste i Linderud leir.

Arbeidsmåter/organisering

Undervisningen blir lagt opp som prosjektarbeid kombinert med forelesninger og "case"-basert problemløsning. Problemløsningsmodellene fra metodelæren, dvs. PBP og stabsstudien, er gjennomgående i prosjektet.

I semester 1 får kadettene en grunnleggende innføring i materiell- og sikkerhetstjeneste og militær vaktstjeneste.

I semester 6 skal kadettene planlegge, gjennomføre og evaluere en landmilitær operasjon. Dette er et samarbeid mellom de ulike fagområdene ved Krigsskolen. I dette arbeidet skal kadettene benytte relevant sivil og militær faglitteratur. Kadettene skal gjennomføre planarbeidet slik at det kan benyttes på bataljons- og kompaninivå.

Den praktiske delen av stabstjeneste omfatter overtakelse av materiell på kompaniets depot samt etablering av rutiner for administrasjon og vedlikehold av materiellet. Kadettene har sitt eget depot med eget materiell som skal nyttes på øvelser og trening.

Kadettene får praktisk trening i sikkerhetstjeneste gjennom vaktstjeneste i Linderud leir og gjennom behandling av gradert materiale i prosjektarbeidet i semester 6.

Øvelsene i emnet består av praktisk arbeid med vedlikehold og klargjøring før og etter øvelser som gjennomføres i forbindelse med andre emner, samt føringsøvelsen i semester 6. Kadetter i kompaniet får praktisk trening i å ha ansvaret for administrasjon og forvaltning av kompaniets materiell ("kadettadministrasjonsoffiser").

Vurdering

Eksamen er et tverrfaglig skriftlig prosjektarbeid (gruppebesvarelser) som går gjennom hele semester 6. Stabstjeneste og organisasjonsforståelse inngår i prosjektet. Bestått / ikke bestått.

Vedlegg

Eksamener, arbeidskrav og obligatoriske aktiviteter

De følgende sidene viser oversikter over hvilke eksamener som blir gitt hvert semester i studieåret 2011–2012, hvilke krav som stilles om innleveringer og lignende i studiet, og en oversikt over øvelser (praktiske arenaer).

Krav til deltakelse på øvelser og kurs for å bestå studiet

Krigsskolen stiller krav om at hver kadett skal delta på alle kurs, øvelser og praktiske aktiviteter med minimum 80 % på hver enkelt av dem. Skimarsj og stridskurs har krav om bestått. Det er nærmere spesifisert i øvingsordrene hvilke krav som stilles til bestått eller gjennomført. Det er en nødvendig forutsetning for å få karakter i de aktuelle emnene og vitnemål om bestått krigsskoleutdanning og bachelorgrad at kadettene oppfyller disse kravene.

Som fravær regnes all uteblivelse fra undervisningen/aktiviteten uansett grunn, også fravær på grunn av sykdom, beordringer og lignende.

Oversikt over eksamener 2011–2012

Kull	Emne	Sem	Eksamensform	Tid	Karakter
11–14	Landmakt s- og v.tj.:	1	praktisk	1 dag	bestått / ikke bestått
	Mil.tek.	2	skriftlig	6 t	bokstavkarakter
	Engelsk	2	skriftlig	6 t	bokstavkarakter
	Fyfo	2	skriftlig	3 t	bokstavkarakter
	Etikk og jus militær rett	2	ind. innlev.oppg.		bestått / ikke bestått
	Mil. lederskap dir. lederskap	2	skriftlig	hjemmeeks.	bokstavkarakter
	Landmakt tak.ops.	2	muntlig		bokstavkarakter
10–13	Mil.tek. prosjektarbeid	3	skriftlig rapport		bestått / ikke bestått
	Etikk og jus militæretikk	3	ind. innlev.oppg.		bestått / ikke bestått
	Landmakt tak.ops	4	skriftlig	6 t	bokstavkarakter
	Engelsk	4	muntlig		bokstavkarakter
	IC	4	skriftlig	4 t	bokstavkarakter
	Strategi	4	skriftlig hjemmeeksamen	48 t	bokstavkarakter
	Mil. lederskap	4	skriftlig hjemmeeksamen	48 t	bokstavkarakter
09–12	Fyfo	5	5-kamp	2 dager	bokstavkarakter
	Landmakt	5	s- og v.tj.: skyting pistol, rifle	8 t	bokstavkarakter
	Metode	5	metodeanvendelse i egen bacheloroppg.		bestått / ikke bestått
	Metode	5	kunnskapsprøve	6 t	bestått / ikke bestått
	Bacheloroppg.	5	skriftlig	ca. 8 u	bokstavkarakter
	Stabstj./utd.led. org.forståelse	6	prosjektarbeid	hele semester 6	bestått / ikke bestått
	Landmakt	6	skriftlig hjemmeeksamen	48 timer	bokstavkarakter
	Landmakt	6	s- og v.tj: teorieksamen	4 t	bokstavkarakter
	Engelsk	6	skriftlig	5 t	bokstavkarakter

Arbeidskrav 2011–2012

Kull	Emne	hva	sem	prøveform	tid	karakter
11-14	Stabs- tjeneste	stående ordre	1	individuell innlev.oppg.	1 time	godkjent
	Mil. lederskap	direkte lederskap	1	individuell innlev.oppg.		godkjent
	Mil. lederskap	lederutviklingsprinsipper	1	veileder 1-kurs	40 t	godkjent
	Etikk og jus	militær rett: krigens folkerett	2	to e-kurs (Forsvarets opplæringsportal)		bestått begge kurs
10-13	Militært lederskap	lederutviklingsprinsipper	3	UL grunnkurs	24 + 8 t	godkjent
	Etikk og jus	militæretikk (verdiseminar)	3	forarbeid, gjennomføring		
	Strategi		3 og 4	flere skriftlige innleveringer		godkjent
09-12	Mil. ledersk.	organisasjonsforståelse	6	delprosjekt i semester 6		godkjent.
	Mil. ledersk.	utdanningsledelse	6	delprosjekt i semester 6		godkjent

I tillegg til arbeidskravene i tabellen kommer arbeidskrav i taktikk og operasjoner, engelsk og fyfo i henhold til emnebeskrivelsene.

Tentativ aktivitetsoversikt 2011–2012

Antatt tid	Sem	Øvelsens navn	Ansvar	Hensikt	Varighet (ca)
august	1	grunnlag	LM	gi felles grunnlag for undervisningen i generelle militære ferdigheter	4 uker
november	1	infanteristrid 1 / tyngre våpen	LM/MI	gi kadettene forståelse for stridsformene angrep og forsvar og praktiske ferdigheter i taktikk og ledelse, øke kadettene stridstekniske ferdigheter. Våpenvirkningsdelen omhandler utdanning, skyting med og virkning av tyngre avdelingsvåpen og håndvåpen	8 dager
januar–februar	2	fjellkurs vinter	SL	styrke kadettene kjennskap og holdninger til norsk fjellnatur, gi forutsetninger for å lede avdelinger i og kunne ferdes i skredutsatt lende	1 uke
februar–mars	2 og 4	skytteøvelse	LM	skarpskyting med personlig våpen og avdelingsvåpen vinterstid, semester 2 som elever, semester 4 som instruktører	1 uke
februar–mars	2	vinterøvelse 1	LM	etablere, vedlikeholde og videreutvikle kadettene kunnskaper, ferdigheter og holdninger innenfor vintertjeneste og utvikle deres evne til samarbeid, kommunikasjon og ledelse under krevende forhold	2 uker
februar–mars	2	skimarsj	SL		1 uke
juni	2	stridskurs	SL	legge opp til muligheter for kadettene til å skaffe seg innsikt i egne og andres reaksjonsmåter, yteevne og mestringsevne under ulike former for påkjenninger	2 uker
august	3	TØUT Narvik	IS	se mål for TØUT Narvik	1 uke
august	3	samvirkekurs	LM	utvikle forståelsen for samvirke på kompaninivå	1 uke
september	3	infanteristrid 2	LM	kompleksitet i operasjoner med lett infanteri i bebygde områder, forståelse av hvilke utfordringer slike operasjoner stiller til lederen og lederens avdeling	1 uke
februar–mars	4	vinterøvelse 2	LM	videreføre utdanningsmål fra vinterøvelse 1, bidra med leksjoner og ledelse av yngre kadetter i opparbeiding av et godt grunnlag i vintertjeneste, utfordringer som leder under utfordrende klimatiske forhold	2 uker

Faglig del

Antatt tid	Sem	Øvelsens navn	Ansvar	Hensikt	Varighet (ca)
mai	4	FSO	IS	trene kadettene i praktisk ledelse av avdeling som løser fredsstøtteoppdrag på taktisk nivå, gi kadettene utvidet kunnskap om stridsteknikk og taktikk som benyttes i fredsstøtteoperasjoner	1 uke
august	5	fjellkurs sommer	SL		1 uke
september	5	skyteleder	LM	kadettene skal planlegge og gjennomføre skyteøvelser med fullkalibret ammunisjon for avdeling opp til troppsstørrelse	1 uke
august/sep t	5	studietur	Kadavd	studietur i Europa med vekt på strategi, NATOs rolle, med besøk i hovedkvarter og krigshistoriske steder	1 uke
august– september	5	skytekurs II / eksamen 3. avd.	LM	økt egenferdighet i skyte- og våpentjeneste. Skytekurset kombineres med praktisk eksamen	1 uke
februar– mars	6	vinterøv III / OJT	LM	vinterøvelse i Brigade Nord	8 dager
april	6	føringsøvelse	LM	gi kadettene helhetsforståelse av bataljonsstridsgruppen i alle stridsformer med vekt på sammenhengen mellom taktikk og ledelse	9 dager

Studieopplegg for bachelor i militære studier

Forstudiepakke

Nye kadetter som møter på Krigsskolen i august, har fått tilsendt en forstudiepakke i løpet av sommeren. Den inneholder materiell som forutsettes lest forut for fremmøtetidspunktet.

Obligatoriske aktiviteter

I tillegg til aktiviteter som er nevnt foran, kommer takt- og tonekurs, daghavendevakter og spesielle arrangementer både av uformell og formell karakter som kadettene får ansvar for å gjennomføre. En del slike aktiviteter er nærmere omtalt nedenfor. Hensikten er å bidra til å utvikle trygghet i kadettens opptreden som offiser i uformelle og formelle sammenhenger.

Krigsskolen anser det som vesentlig at kadettene kjenner til skrevne og uskrevne regler som gjelder i Forsvaret og i samfunnet for øvrig, og understreker betydningen av at kadettene tar del i det sosiale livet ved Krigsskolen og er med på å støtte opp under arrangementer og tradisjoner og å videreutvikle dem.

Krigsskolemesterskap. Følgende krigsskolemesterskap (KSM) er obligatoriske for kadettene

- KSM skyting
- KSM ski
- KSM 5-kamp
- KSM O-løp
- KSM infanteriløp

Sluttet orden og parader. Krigsskolen er Hans Majestet Kongens senior livavdeling. Krigsskolen deltar i forbindelse med Stortingets høytidelige åpning og ved statsbesøk. Derfor skal kadettene øve inn sluttet orden gjennom lengre treningsøkter som blir knyttet til paradeoppdragene. Sluttet orden har også en funksjon for utvikling av avdelingsfølelse og disiplin og har derfor en egenverdi for avdelingen og for utdanningen av offiserer. Sluttet orden gjennomføres både i og utenfor skoletid.

Faste aktiviteter. Kadettene får oppdrag og prosjekter som skal løses, og de pålegges å gjennomføre og delta på faste arrangementer og aktiviteter.

Spesielt nevner vi arrangementene Gylne Løve, kadettballet og barneskirennene som kadettene har ansvaret for å arrangere.

Oppdrag kan også være å støtte nærmiljøet eller utføre oppdrag for høyere myndighet. Kompanisjefen har overordnet ansvar for og regulerer prosjektene som skal løses. Alle prosjektene har til hensikt å utvikle kadettens evne til å planlegge og disponere egen tid samt å være et bidrag innenfor offisersutvikling hos kadettene.

Utvexling. Krigsskolen gjennomfører utveksling med prioriterte land – først og fremst de nordiske og Nederland. Andre land kan også være aktuelle. Uvekslingene bidrar til å utvikle kulturelle, sosiale og faglige erfaringer som er en del av kadettene personlige utvikling ved Krigsskolen.

Kadettene har tjeneste som vertskadetter når Krigsskolen har besøk i forbindelse med utvekslingen.

NAKA. Krigsskolen har et samarbeid med de nasjonale krigsskolene. Hensikten med arrangementet er økt samhandling og integrasjon mellom forsvarsgrenene. Årlig møtes de tre krigsskolene til idrettslige konkurranser etter et fastlagt regelverk. Arrangementet går på rundgang mellom de tre skolene. Deltakerne kan komme fra alle Krigsskolens kull. De plukkes ut av idrettskontoret i samarbeid med ILKS ut fra prestasjoner i de ulike konkurransegrenene.

NOKA. "Letter of agreement" sier følgende: "The purpose of the Nordic Cadet Meeting is to increase the friendship between the participating Cadets from the Nordic Military Academies and to prepare for international operations".

Dette innebærer at Krigsskolen har et samarbeid med de nordiske krigsskolene. Hensikten med arrangementet er å bedre forståelsen for de andre nasjonenes kulturelle og sosiale utfordringer. Faglig erfaringsutveksling står også sentralt under arrangementet. Årlig møtes de fire krigsskolene til et arrangement hvor temaer både er idrett og faglig utveksling. Arrangementet går på rundgang mellom de fire skolene. Deltakerne til arrangementet kommer fra 3. avdeling ved KS operativ.

Takt- og tonekurs. Krigsskolen anser det som vesentlig at kadettene kjenner til skrevne og uskrevne regler som gjelder i Forsvaret og i samfunnet for øvrig. Det overordnede målet med takt- og tonekurset er å gi kadettene grunnleggende kunnskaper og ferdigheter til å kunne håndtere selskaper og representasjon som offiser. Det er videre ønskelig å påvirke deres holdninger til hvordan offiserer er forventet å oppføre seg i det offentlige rom. Krigsskolens takt- og tonekurs holdes i semester 1, og det følges opp med gjennomføringsansvaret for det årlige kadettballet i semester 3.

Målene for kurset er

- kjennskap til sosiale og historiske forventninger til offiseren og offisersrollen i nasjonale og internasjonale fora
- kjennskap til uskrevne regler og forventet adferd i selskapslivet og ved representasjon
- kjennskap til bruk av antrekk og uniformer til forskjellige anledninger
- kjennskap til menyoppsett
- grunnleggende ferdigheter i de vanligste selskapsdanser

Pensumlitteratur

Når semesteret begynner, får kadettene utlevert pensumliste for semesteret. Den gjelder de emnene/delelmene som inngår i semesteret.

Forbehold om endringer

Krigsskolen tar forbehold om at det kan bli endringer i innholdet og organiseringen av studiet innenfor de rammene som er gitt. Detaljer i eksamensordningen kan også bli justert.

Bruk av tid til studier

Studiehåndboken viser det faglige innholdet og en oversikt over hvordan semestrene formidler faginnholdet. Men det er først når studiet begynner, og du får den første "timeplanen", at du kan se hvordan Krigsskolen har planlagt studiet fra dag til dag.

Krigsskolen mener at kadettene får et godt grunnlag for å kunne gjennomføre studiet på en vellykket måte ved å følge denne planen. Du og de andre kadettene har imidlertid forskjellige forutsetninger for å følge studiet og tilegne dere nødvendige kunnskaper og ferdigheter. At din innsats er tilstrekkelig for at akkurat du skal kunne gjennomføre studiet på en god og tilfredsstillende måte, er det du selv som må ta ansvaret for. Du må selv sette av tilstrekkelig tid til eget arbeid og følge opp de tilbudene du får til å lære og å øve.

"Studentene skal lykkes"

Overskriften er hentet fra St.meld. nr. 27 (2000–2001) "Gjør din plikt – Krev din rett. Kvalitetsreform av høyere utdanning". Kvalitetsreformen la bl.a. grunnlaget for å stramme inn studietiden og dermed senke tidsbruken i lavere grad av høyere utdanning fra ca. 4 (4½) år til 3 år, og en innstramning av omfanget av høyere grad (mastergradsnivået) til 2 år. Studieoppleggene skal dermed innebære strengere krav til intensiteten i læringsaktivitetene enn tidligere. I Kvalitetsreformen er ansvaret for tilretteleggingen av studiet med aktive læringsformer lagt til institusjonene (her Krigsskolen), som skal ha studieløp som følger opp og stiller krav til studentene (kadettene). Studentenes ansvar for egen læring er samtidig presisert i stortingsmeldingen.

Krigsskolens utdanning av helstøpte offiserer gjelder krav til både faglig og personlig utvikling. Krigsskolens "Program for lederutvikling" (PLU) tar utgangspunkt i denne gjensidige avhengigheten. Krigsskolen har tradisjon for å følge opp kadettene, bl.a. med Kadettavdelingens ansvar for å evaluere både offisersutviklingen og den faglige utviklingen hos hver av kadettene.

Det legges også opp til faglig oppfølging bl.a. gjennom oppgaver til innlevering. Oppgaver gitt under "arbeidskrav" eller nevnt under "arbeidsmåter" på flere av emnene eller delemnene, angir slike krav om obligatoriske innleveringsoppgaver. Det kan også bli gitt oppgaver ut over det. KS anser det som en av de beste måtene å arbeide med faglige temaer på i og med at oppgaver som er gitt, alltid blir kommentert eller gjennomgått for kadettene. Oppgavene kommer i tillegg til eksamen. Hensikten med innleveringene er ikke å gi deg som kadett en "karakter" i et emne et antall ganger i løpet av studiet. Det lærer du sannsynligvis ikke mye av. Innleveringene er derimot egnet som diskusjonsgrunnlag eller hjelpemidler for å nå målene i emnet og ikke minst en mulighet til å få vurdert hvordan du arbeider, hva du bør jobbe mer med, trening i skriftlig fremstilling og kanskje også egnet til å fremme faglig samarbeid og åpenhet mellom kadettene. Gjennom oppgavetyper hvor kadettene kan "rette for hverandre", kommentere medkadetters besvarelser eller lignende under faglig veiledning, kan kadettene få et bedre og bredere grunnlag for læring.

Kvalitetssikring/kvalitetsstyring

Krigsskolen følger samme regelverk for kvalitetssikring som øvrige norske universiteter og høyskoler. I tillegg til hva som fremgår av universitsloven, gjelder også aktuelle forskrifter¹¹.

Krigsskolen har gjennom sitt system for kvalitetsstyring rettet søkelyset mot studiekvalitet. Systemet inkluderer evalueringer av alle emner og aktiviteter, målinger og spørreundersøkelser blant kadetter mens de går på Krigsskolen og i årene etter uteksaminering. Dette er et svært viktig bidrag til Krigsskolens utvikling og vurdering av seg selv.

Det er krav til høyskoler at de skal ha et godkjent system, og Krigsskolens system ble godkjent av NOKUT i 2007.

Hensikten med kvalitetsarbeidet er at kadettene skal ha en best mulig tilrettelagt studiehverdag og slik at forutsetningene for læring er best mulig. Systemet involverer i stor grad kadettene og ivaretas av Krigsskolens kvalitetsleder (planoffiser kvalitet).

En fullstendig beskrivelse av Krigsskolens kvalitetssystem finnes i kvalitetshåndboken.

FoU

Krigsskolen er i prioritering av sine FoU-satsninger opptatt av å fylle sin rolle som kompetansesenter for Forsvaret innenfor noen utvalgte militære kjerneområder hvor det foregår liten eller ingen kunnskapsutvikling for øvrig i Forsvaret eller sivilt. En slik kunnskapsutvikling (FoU) er helt sentral for å kunne tilby en profesjonsutdanning med relevans og aktualitet.

Krigsskolen gjennomfører også FoU relatert til "tilpassede" fagområder, hvor det er den militære tilpasningen som blir vektlagt.

I tillegg er Krigsskolen opptatt av at den tilbyr profesjonsutdanning i et godt læringsmiljø. KS har derfor behov for kunnskaper om formålstjenlig og effektiv pedagogikk, men også kunnskaper om hvordan praktisk kunnskap i form av kyndighet kan utvikles og formidles. FoU-aktiviteter på disse feltene skjer i nært samarbeid med relevante fagmiljøer på andre høyskoler og universiteter.

Kadettene møter Krigsskolens FoU som en del av sin læring ved skolen, men også som potensielle bidragsyttere under arbeidet med bl.a. bacheloroppgaven sin.

"Etiske retningslinjer for statstjenesten" (Moderniseringsdepartementet september 2005) og "Etiske grunnregler for forsvarssektoren" (Forsvarsdepartementet mars 2007) er overordnede bestemmelser som også gjelder for Krigsskolen. Krigsskolens kunnskapsutvikling og FoU skal også være i tråd med grunnleggende forskningsetiske krav slik de kommer til uttrykk i arbeidet til De nasjonale forskningsetiske komiteer. Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste (NSD) er personvernombud for FoU-aktivitet som gjennomføres ved Krigsskolen. Gjennom å delta i personvernombudsordningen er meldeplikten til Datatilsynet erstattet av meldeplikten til personvernombudet.

¹¹ se grunnlagsdokumenter bakerst i studiehåndboken

Samarbeidspartnere

Krigsskolen samarbeider med en rekke utdannings- og forskningsinstitusjoner, avhengig av tema og sak. I tillegg har Krigsskolen inngått mer strategiske samarbeidsavtaler med institusjonene Høgskolen i Oslo, Universitetet i Oslo, Forsvarets forskningsinstitutt og Forsvarsbygg. Disse avtalene dekker både utdanning og FoU.

Simulatorteknologi i KS' utdanning

Hensikt

Bruken av simulatorene skal skape en arena hvor offisersyrkets praksisfelt kan utforskes og prøves av kadettene. Kombinasjonen av militært kartgrunnlag, simulert ballistikk, grafikk og brukergenererte scenarioer gir muligheter for å øve og trene kadettene i realistiske situasjoner på alle nivåer fra enkeltmann til brigade. Den tverrfaglige sammenhengen søkes vektlagt, spesielt gjennom emnene taktikk og militær ledelse. Det teknologiske aspektet er ment å gi kadettene forståelse av hvordan IKT-systemer kan brukes for å trene militære avdelinger og gi kadettene forståelse for bruken av simulatorer i militær sammenheng.

Utstyr

Krigsskolens taktikk- og ledertrener (TLT) består av to nettverk

1. Gefecht Simulator (GESI) fra CAE. GESI er i utgangspunktet en simulator for trening av brigade- og divisjonsstaber, men er etter hvert tilpasset og oppgradert for bruk på bataljons- og kompaninivå. Simulatorrommet er i løpet av 2009–10 utvidet, slik at det består av 23 GESI-klienter
2. 40 Windowsbaserte klienter med kommersielt tilgjengelig seriøse spill som Virtual Battlespace 2 og Steel Beasts Pro

Driftsstatus

TLT er pr. 2011 fortsatt et forskningsprosjekt og laboratorium for å utvikle forståelsen for bruken av simulatorer i utdanningen av offiserer.

Bruksområder

Simulatorene kan brukes på de fleste emner og fagfelt ved Krigsskolen og er ment som en arena hvor scenarioene utgjør et utgangspunkt for læring og refleksjon i hvordan man utøver sin profesjon som offiser. Kjernen i denne profesjonen er utøvelsen av militær makt i operasjoner, og simulatorene er derfor sentrert rundt emnet taktikk og ledelse. TLT er en arena hvor Krigsskolens ulike emner kan møtes og ved hjelp av scenarioer fortelle en historie som er grunnlaget for refleksjon hos kadettene. Resultatet av denne refleksjonen er avhengig av deltakelsen av instruktører fra de ulike fagområdene.

Pedagogiske mål

1. Refleksjon

Det er opp til instruktører og kadetter å bruke erfaringene og inntrykkene fra TLT for refleksjon i alle fagfelt og emner. Antall utfall og variable hendelser under en simulering gjør at instruktørene har en annen rolle enn ved de andre klassiske arenaene for profesjonens praksisfelt, f.eks. TØUT-er, kartøvelser og feltøvelser. Kombinasjonen av et nærmest uendelig antall hendelser og et læringsmiljø som er relativt realistisk, åpner for

diskusjon og refleksjon rundt resultater som på forhånd ikke er mulig å forutsi. Det er derfor viktig å se TLT i et PBL-perspektiv. Dette krever at instruktørene ikke forvalter "sannheten" eller "skolens løsning", men kan forklare utfall av beslutninger, belyse hvorfor ulike løsninger er gode eller dårlige, og derigjennom utløse kadettene refleksjon rundt de erfaringer som trekkes i løpet av en simulering.

2. *Læring*

Simulatorne er først og fremst realistiske når det gjelder det fysiske domenet og avdømmingen av treff og skade. Læringen i det sosiale, kognitive og kommunikasjonsdomenet er et resultat av hvordan øvelsene legges opp, samt instruktørenes og kadettene vektning av erfaringene. Bruken av simulatorer må ses i sammenheng med forelesninger, TØUT-er, kartøvelser og feltøvelser. Samtidig er TLT en arena hvor samhandling og samvirke mellom mennesker i ekstreme situasjoner kan belyses og utvikles.

3. *Evaluering*

All aktivitet i TLT må følges opp ved en systematisk bruk av "After Action Review" og "During Action Review". Trening i TLT uten analyse og diskusjon av utfallene vil være uhensiktsmessig og i verste fall kontraproduktivt. For å sikre best mulig utbytte og tilrettelegge for kadettene refleksjon må all aktivitet i TLT ha klare målsettinger.

Praktiske opplysninger

Krigsskolens organisasjon

Krigsskolen er organisert med fagseksjoner som har hovedansvar og koordinerende ansvar for fagområdene som er presentert tidligere i boka, og en kadettavdeling. I tillegg kommer ledelsen og staben.

Alle kadettkullene er underlagt Kadettavdelingen. Hvert kull ledes av en kullsjef, som er ansvarlig for daglig drift av kullet.

Krigsskolens stab omfatter bl.a. studieadministrasjon, bibliotek, læremiddelsentral, personalkontor, økonomikontor osv.

Studieadministrasjonen sammen med Kadettavdelingen har ansvaret for at fordeling mellom undervisningstid, øvelser, aktiviteter og seminartid blir slik det er fastsatt.

Biblioteket er lokalisert i undervisningsbygningens 2. et. og er betjent kl. 08–16, men er tilgjengelig hele døgnet.

Litteraturtilbudet omfatter 12 000 bøker og ca. 100 tidsskrifter i abonnement. I tillegg gir databaseabonnementer elektronisk tilgang til en rekke tidsskrifter og andre typer publikasjoner. Relevant faglitteratur som biblioteket ikke eier selv, kan lånes inn fra andre biblioteker i Norge og utlandet.

Bibliotek katalogen er å finne på bibliotekets hjemmeside: www.krigsskolen.no/bibliotek. I løpet av høsten 2011 vil URL bli endret til: <http://hogskolene.forsvaret.no/krigsskolen>.

Bibliotek tjenestene tilbys skolens kadetter og ansatte, og brukeropplæring blir gitt.

Krigsskolens internettsider

Internettsiden www.krigsskolen.no gir mye nyttig informasjon om studiet. Her finner du bl.a. faktaopplysninger som kunngjøringer, opptakskrav og frister for opptak og studieinformasjon med studiehåndbøker, regelverk osv. Her kan du også lese aktuelle artikler om faglige og andre aktiviteter og om hvordan det er å være kadett på Krigsskolen.

Opptak på studiet

Opptakskrav

3-årig krigsskole: For å bli tatt opp som kadett ved treårig Krigsskolen må du ha generell studiekompetanse og ha gjennomført 12 måneders tjeneste inkludert godkjent befalsutdanning.

De som tas opp, må ha godkjent vandel, være fysisk og medisinsk skikket til tjenesten, og alder skal normalt ikke være over 29 år det året utdanningen begynner.

1-årig gjennomgående krigsskole: For å bli tatt opp som kadett på 1-årig gjennomgående krigsskole må du ha generell studiekompetanse. Dette innebærer at tilbudet er åpent for søkere uten bakgrunn fra Forsvaret. Søkerne må være minimum 18 år når opptaksprøvene begynner.

De som tas opp, må ha godkjent vandel, være fysisk og medisinsk skikket til tjenesten, og alder skal normalt ikke være over 28 år det året utdanningen begynner.

Kunngjøring: Hvert år blir det gitt orientering om utdanningen på Krigsskolen til militære avdelinger – med opplysninger om mulighetene til å søke opptak. I tillegg blir det orientert om krigsskoleutdanning på utdanningsmesser, skolebesøk og gjennom annonser i aviser, tidsskrifter og Internett. Mulighetene for 3-årig krigsskole gjelder tjenestegjørende og ikke tjenestegjørende befal. For 4-årig krigsskole er målgruppen sivile, vernepliktige og grenaderer. Du kan kontakte Krigsskolen med spørsmål om ordningene.

Søknad: For 3-årig krigsskole, benytt felles søknadsblankett for Forsvarets krigsskoler, som legges ut på krigsskolenes hjemmesider på Inter- og intranett i forbindelse med kunngjøringen av utdanningen, samt Forsvarets Inter- og intranettsider. Send søknaden tjenestevei til den adressen som står angitt på søknadsblankettens side 1.

For første år av fireårig gjennomgående krigsskole, benytt felles blankett for *Søknad til utdanning i Forsvaret* som legges ut på Krigsskolens og Forsvarets hjemmesider på Internett i forbindelse med kunngjøringen.

Frist: Søknadsfristen for 3-årig krigsskole er 15. februar og for Krigsskolens gjennomgående kurs 15. april.

Felles opptak: Opptaksprøver til krigsskoleutdanning gjennomføres som felles opptak og seleksjon (FOS). Til 3-årig krigsskole gjennomføres opptaket sammen med Sjøkrigsskolen og Luftkrigsskolen (FOS KS). Opptak til Krigsskolens gjennomgående kurs inngår i felles opptak og seleksjon til befalsskolene (FOS BS) på Kjevik.

Innkalling til opptak skjer på grunnlag av vurdering av resultatene fra videregående skole. For 3-årig krigsskole legges også resultatene fra grunnleggende befalsutdanning og eventuell praktisk tjeneste til grunn.

Slik gjennomføres opptaket

3-årig krigsskole: Seleksjonen baseres på resultater av psykologiske skriftlige prøver og kunnskapstester i matematikk, samfunnsfag og engelsk. Resultatene av de skriftlige prøvene avgjør hvorvidt søkerne går videre til fysiske tester og medisinsk vurdering. Søkere som har passert så langt, gjennomfører deretter en gruppeoppgave som skal løses under observasjon, samt et intervju med et panel bestående av psykologer og en offiser fra hver forsvarsgren.

Innen midten av mai fattes det vedtak om hvem som får tilbud om studieplass. Opptaket kunngjøres på Forsvarets Inter- og intranettsider.

1-årig gjennomgående krigsskole: Seleksjonen baseres på resultater av psykologiske skriftlige prøver, og kunnskapstester i matematikk, samfunnsfag og engelsk. Det blir også gjennomført fysiske tester, medisinske undersøkelser og intervju med offiser.

Søkere som består disse testene, gjennomfører deretter en feltøvelse hvor hensikten er å vurdere kandidatenes lederpotensial.

Ved avslutningen av opptaksprøvene fattes det vedtak om hvem som får tilbud om studieplass, og søkerne får tilbakemelding om dette før de dimitteres fra opptaket.

Plikttjeneste

Bestemmelsene om pliktteneste fremgår av FPH del B, jf. listen bakerst om grunnlagsdokumenter. Plikttjenesten opptjenes normalt etter forholdet 1 : 1 (utdanning til pliktteneste i forholdet 1 : 2 for sivile studier).

Utdanningsplan

Institusjonen og kadettene som er tatt opp til studiet, skal i henhold til universitets- og høyskoleloven inngå en avtale ("utdanningsplan"). I og med at dette studiet har et fast løp frem til bachelorgrad, er avtalen fastsatt gjennom fagplanen og grunnlagsdokumentene (se grunnlagsdokumenter) og øvrige bestemmelser som det henvises til eller som er tatt inn i denne studiehandboken.

Avtalen gjelder når kadettene har akseptert studieplassen.

Administrative bestemmelser

Opplysninger som gjelder innkvartering, forpleining, refusjoner i forbindelse med flytting, pendling, reiser og lignende og opplysninger om ferie, sykefravær, lønn og skatt, uniformsgodtgjørelse og andre faste ordninger, ligger på Krigsskolens nettsted på Forsvarets intranett eller i grunnlagsdokumentene som er nevnt bakerst.

Vi nevner likevel kort at kadettene innkvarteres i enerom på Krigsskolen. Husleien trekkes av lønnen. Kadetter kan søke om leilighet gjennom de lokale boligfordelingsnemndene. Når slik bolig ikke kan skaffes og kadettene har krav på leilighet iht. Forsvarets reglement, kan de søke om å få dekket merutgifter for å leie bolig sivilt etter faste satser.

Eksamensbestemmelser

Bestemmelser om eksamen i lov av 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler gjelder slik det fremgår av forskrift om innlemming av Forsvarets høyskoler av 16. desember 2005 fra Utdannings- og forskningsdepartementet (UFD, nå Kunnskapsdepartementet, KD).

I tillegg gjelder KS' eksamensforskrift fra 2011. Spesielle bestemmelser om eksamen i Tff kl 4 kapittel 10 gjelder ikke.

KS' eksamensforskrift ligger på Lovdata (www.lovdata.no) og på KS' internettsider.

Rutinebeskrivelser for eksamen på Krigsskolen (SOKS¹²) kommer i tillegg.

Fra eksamensforskriften nevnes spesielt (§ 12) at kadetter som har strøket i mer enn to eksamener, normalt skal relegeres. Dette gjelder hele studiet sett under ett. Saken behandles i skoleråd ved tredje stryk selv om kadetten har bestått de to første ikke-beståtte eksamenene ved ny prøve (kontinuasjon), jf. Tff kl. 4 om frabeordning.

Videre er det normalt ikke anledning til å fremstille seg til eksamen i samme emne mer enn to ganger.

Krigsskolen benytter karakterskalaene bestått / ikke bestått eller en gradert skala med fem trinn fra A til E for bestått og F for ikke bestått – etter universitetslovens bestemmelser i § 3–9, 6. ledd.

¹² skoleordre for Krigsskolen

Fusk

I eksamensforskriften (av 2011) er fusk omtalt generelt i § 6b. Nedenfor er det gitt en ikke uttømmende omtale av hva som kan komme inn under begrepet fusk til eksamen. Dette gjelder også i forbindelse med obligatoriske oppgaver, prøver, deksamener og annen vurdering på Krigsskolen.

Krigsskolen regner som fusk bl.a. all bruk av hjelpemidler inkludert notater som ikke er angitt som tillatt til den aktuelle eksamen. Å ha med slike ikke tillatte hjelpemidler på eksamensplassen (pulten) regnes som fusk også selv om de ikke er brukt.

Når det gjelder bruk av annet kildemateriale som for eksempel utdrag fra Internett, bøker, artikler, prosjekter, oppgaver og annet som er utgitt eller ikke utgitt, og utdrag av stoff skrevet av andre, regnes alt slikt som fusk hvis ikke kildehenvisningen er gitt tilstrekkelig utførlig og korrekt. Kadetter som skal ta eksamen, skal derfor bekrefte gjennom egenerklæring at de er kjent med at det regnes som fusk å bruke slikt materiale uten å oppgi kilden.

Egenerklæring om fusk

Krigsskolen krever egenerklæring undertegnet av alle som skal ta en eller flere eksamener på Krigsskolen. I egenerklæringen bekrefter kadettene at de er innforstått med hva Krigsskolen legger i begrepet fusk.

Skjemaet blir fordelt i forbindelse med studieadministrasjonens orientering forut for første eksamen. Kadetter som ikke er til stede under redegjørelsen, må selv ta kontakt med studieadministrasjonen og undertegne slik egenerklæring. Kadetter som ikke har undertegnet slik bekreftelse, har ikke adgang til å ta eksamen på Krigsskolen. Se forskrift om eksamen på Krigsskolen fra 2011, § 6 b.

Rådsorganer

Av Krigsskolens faste rådsorganer nevnes her eksamensråd og skoleråd. Opplysninger fremgår for øvrig av Krigsskolens kvalitetssystem.

Eksamensråd

Eksamensrådet skal fatte vedtak i saker som gjelder gjennomføring av eksamen. Eksempel på saker som behandles av eksamensrådet

- klager på formelle feil i forbindelse med eksamensgjennomføring
- fritak fra eksamen
- utsettelse av eksamen

NK Krigsskolen leder eksamensrådet med følgende faste medlemmer

- dekanus
- sjef Kadettavdelingen
- tillitsvalgt for kadettene
- tiltredende medlemmer etter behov

Studiesekretæren er referent.

Skoleråd

Skolerådet er et rådgivende organ for skolesjefen i saker som angår studiet generelt og andre forhold knyttet til undervisning av kadetter. Rådet skal behandle saker om

- krav til godkjent utdanning
- disiplinære forhold
- vurdering av frabeordring (relegering)
- andre spørsmål som skolesjefen forelegger rådet

Kadetter skal alltid informeres på forhånd når deres sak blir behandlet i skolerådet.

Sjef Kadettavdeling leder skolerådet med følgende faste medlemmer: dekanus, seksjonssjefer, sjef for personellkontoret på KS og tillitsvalgt for kadettene. Tiltredende medlemmer etter behov.

Skolesjef og representant fra staben har møterett i skolerådet. Studiesekretæren er referent.

Frabeordring

Frabeordring betyr at kadetten mister sin studieplass. Frabeordring bygger på bestemmelsene som er gitt i tjenestemannsloven § 8 nr. 3, jf. § 2.3, forvaltningsloven og Tff kl 4.

Sjef Krigsskolen avgjør saker om frabeordring. Generalinspektøren for Hæren er klageinstans. Klagen har normalt oppsettende virkning, dvs. at kadetten ikke kan frabeordres før klagen er avgjort. Sjef Krigsskolen kan etter å ha innhentet skolerådets uttalelse frabeordre en kadett ut fra følgende grunner

- når kadettensandel ikke lenger er tilfredsstillende
- når helsetilstand over lengre tid ikke er tilfredsstillende
- når det foreligger konkrete uverdige forhold av alvorlig disiplinær karakter eller av sikkerhetsmessige årsaker
- når faglig nivå ikke lenger er tilfredsstillende

Skolerådet skal også innkalles når en kadett blir refset iht. militær straffelov eller dømt etter sivil straffelov. Skolesjefen mottar innstilling fra skolerådet.

Kadetter som relegeres, mottar ikke vitnemål, men de kan på anmodning få karakterutskrift i de emnene som er fullført og bestått.

Hvis skolesjefen frabeordrer en kadett, anbefaler han overfor Hærstaben kadettens videre tjenesteforhold i Forsvaret. Hærstaben avgjør kadettens videre tjenesteforhold. Klages det over vedtak om frabeordring, er klagefristen tre uker fra vedkommende blir gjort kjent med avgjørelsen.

Bestemannspremier

Det deles ut priser til beste kadett, beste kadett i taktikk, beste kadett i idrett og skyting, Krigsskolens venners hederspris samt eventuelt beste bacheloroppgave. Informasjon om prisene med blant annet historikk og statutter finnes i stående ordre (SO KS) del B.

Studiemiljøet, studentaktiviteter og -organisasjoner

Krigsskolen har et aktivt kadettmiljø med Kadettsamfundet som en sentral aktør i det meste som skjer utenom undervisningssammenhengen ved høyskolen. Sammen med det Oslo ellers har å by på av fritidsaktiviteter, er dette med på å gi utdanningstiden positive opplevelser og godt samhold.

Kadettsamfundet er der for deg. Kadettsamfundet er kadettene egen interesseorganisasjon der alle kadetter automatisk er medlemmer. Kadettsamfundet vil gi alle ved høyskolen et sosialt, kulturelt og aktivt tilbud, og er dermed en viktig aktør som står sentralt i det aller meste som skjer utenom studiet på KS. Kadettsamfundet arbeider også aktivt med å integrere og inkludere kadettene i det sivile studiemiljøet i Oslo og har inngått en samarbeidsavtale med Det Norske Studentsamfunnet.

Styret i Kadettsamfundet velges av generalforsamlingen med virketid på ett år. Generalforsamlingen avholdes normalt i februar/mars, og alle kadetter har møteplikt og stemmerett. Styret i Kadettsamfundet er det organ som ivaretar kadettene sine interesser og koordinerer og støtter undergruppene i Kadettsamfundet. Styret er ansvarlig for å planlegge aktiviteter i regi av Kadettsamfundet slik at flest mulig skal få et tilbud som ivaretar deres interesser. Faste styreverv i Kadettsamfundet er president, visepresident, sekretær, økonomiansvarlig, arrangementsjef, PR-sjef, formann i Idrettslaget Krigsskolen (ILKS), redaktør for Forposten, sjef i Sikkerhetspolitisk Utvalg (SPU) og sjef Löwelurken (kadettene sine turarrangør).

Kadettsamfundet ivaretar viktige kultur- og fritidsbehov for medlemmene og deres familier, og arbeider for å utvikle et godt sosialt forhold kadetter imellom, også på tvers av avdelingene.

Kadettsamfundet støtter opp om og bidrar til gjennomføringen av ulike arrangementer, fester og tilstelninger. Kadettsamfundet jobber for den enkelte kadett og trenger aktiv innsats fra hver av dere. Med din innsats vil samfunnet være et engasjerende forum til hverdag og fest!

Styret i Kadettsamfundet har fordelen av å bruke stiftelsen som samarbeidspartner, noe som bl.a. medfører at Kadettsamfundets ressurser blir utnyttet best mulig.

Sosiale arrangementer: Kadettsamfundet har som mål å skape et godt sosialt miljø ved Krigsskolen. Et viktig ledd i dette er de sosiale arrangementene utenom undervisningssammenhengen. Academy Night Race (ANR) er årets høydepunkt og arrangeres i oktober. Ut over de årlige fastsatte tilstelningene ved Krigsskolen er det opp til arrangementssjefen i samarbeid med styret å planlegge og gjennomføre arrangementer. Dette kan for eksempel være temafester, quizkvelder og andre festligheter. Kadettene kan også selv ta initiativ til arrangementer og Kadettsamfundet kan støtte både praktisk og økonomisk.

Forposten er Krigsskolens egen kadettavis som normalt kommer ut fire ganger i året. Avisen er i hovedsak basert på innlegg fra kadetter, undervisningspersonell og ansatte ved høyskolen, og det er i første rekke du som er med på å bestemme innholdet. Er du interessert i å skrive artikler eller leserinnlegg, redigere eller ta bilder, er Forposten stedet. Aktiviteter på KS blir referert og/eller kommentert i Forposten. Det gjelder både temaer av faglig karakter og annet stoff om skolen. Avisen sendes ut til alle norske hæravdelinger i inn- og utland, Krigsskolens venner, LKSK (Luftkrigsskolen) og SKSK (Sjøkrigsskolen).

Idrettslaget Krigsskolen (ILKS) har en mengde undergrupper for forskjellige idrettsgrener. Av de aktivitetene som er mest populære, kan vi nevne fotball, innebandy, ishockey, volleyball, fallskjermhopping og kampsport. I tillegg til organisert trening for de ulike grener deltar også ILKS i bedriftsserier og kadettmesterskap. NAKA (Nasjonalt Kadettstevne) og NOKA (Nordisk Kadettstevne) er de store høydepunktene. Disse arrangeres på rundgang i henholdsvis Norge og Norden. Krigsskolen har lange og gode tradisjoner med mange seire både individuelt og sammenlagt. ILKS håper at nettopp du kan bidra til at Krigsskolen henter hjem nye triumfer og trofeer.

Studentorganisasjonsarbeid: I en travel studietid kan det bli knapt med tid ut over det som studiet med tilhørende aktiviteter krever. Vi håper likevel at alle deltar og engasjerer seg slik at vi kan skape et godt sosialt miljø blant kadettene. Vi er avhengig av engasjement på alle nivåer i arbeidet, alt fra å lempe stoler til å lede organisasjonene.

Ved å bidra vil du være med på å påvirke hva som skjer på skolen, komme deg inn i miljøet, styrke samholdet på skolen og dra erfaringer du vil få nytte av videre i karriereløpet.

Ønsker du å vite mer om hva som skjer i Kadettsamfundet, gå inn på www.kadetsamfundet.no

Tilbud fra krigsskolepresten

Krigsskolen har egen feltprest med ansvar for prestetjeneste knyttet til KS som militær avdeling/høyskole. Presten gir også tilbud om dåp og vielser. Presten har taushetsplikt i forbindelse med personlige samtaler. Prestens kontor er for tiden i "modulbygget".

Vanligvis holder presten "lunsjbønn" hver mandag. Dette er i kapellet like ved Divisjonssalen. Akershus Slottskirke er fra gammelt av Krigsskolens kirke hvor det holdes gudstjenester hver søndag (bortsett fra 1. januar til 20. mars).

Kullidentitet

Hvert kull på Krigsskolen gir seg selv et navn etter en militær leder fra krigshistorien. Hensikten med å ha en "kullidentitet" er å gjøre kadettene bevisst på lederens rolle i krise og krig. Kadettene skal selv reflektere over hvilke egenskaper de ønsker å stå for, og kullet som helhet skal samles rundt utvalgte, grunnleggende verdier de finner viktige hos en offiser.

I alle kriser og slag og trefninger har offiserenes mot, kunnskaper og holdninger spilt en viktig rolle. Ved å sette navn på kullene viser Krigsskolen at lederens rolle er sentral.

Kullnavnet benyttes i anledninger der kullet er samlet på oppstilling eller skriftlig der kullet benevnes som i følgende eksempel: "KS Poulsson 13". Tallet viser avgangsåret.

Kullet tildeles sin egen fendel som nyttes på parader og under representasjon og lignende.

Grunnlagsdokumenter

Dokumentene nedenfor (eller nyere versjon) er de viktigste grunnlagsdokumentene som utdanningen bygger på. De fleste dokumentene ligger på Internett eller på Forsvarets intranett. Ellers kan de skaffes på KS.

- Forsvarets fellesoperative doktrine, 2007
- Forsvarets doktrine for landoperasjoner, 2005
- Forsvarets verdigrunnlag, 2004
- Forsvarets personellhåndbok, del B, 2004
- Statens personalhåndbok
- Fredsregulativet (FR) del II
- Grunnlag militært lederskap, FIL, juni 2005
- TfF kl 4, Bestemmelser for utdanning i Forsvaret
- Hærens utdannings- og treningsreglement (HUT), 2007
- Rammepanen for krigsskoleutdanningen, mars 2005
- GIHs produksjonsplan, utkommer årlig
- Lov av 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler med senere revisjoner
- Forskrift av 16.12.2005 nr. 1575 om delvis innlemming av Forsvarets høyskoler under lov av 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler (UH-loven)
- Forskrift av 16.12.2005 nr. 1574 om grader og yrkesutdanninger, beskyttet tittel og normert studietid ved universiteter og høyskoler
- Forskrift om krav til bachelorgrad ved Krigsskolen av 28. juni 2006 nr. 783
- Forskrift av 1. februar 2010 om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning
- Forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning (tilsynsforskriften, fastsatt av NOKUT 27.01.2011)
- Arbeidsmiljøloven
- Krigsskolens program for lederutvikling, 2009 (PLU)
- Forskrift om eksamen på Krigsskolen fra 2011

Adresser**Besøksadresse**

Krigsskolen
Utfartsveien 2
0593 OSLO

telefon 23 09 90 00
telefaks 23 09 94 10

Tjenestepost til Krigsskolen

Krigsskolen
Postboks 800 Postmottak
2617 LILLEHAMMER

e-post

forsvaret@mil.no

Annen post til Krigsskolen

Krigsskolen
Postboks 42 Linderud
0517 OSLO

Førtrykk og formgiving: Per Hellerud LMS, KS
Trykk:
Redaksjon: KS
Foto av oberst Opperud side 2: Sturlason
Foto av dekanus Skaug side 4: Sturlason